

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg.

Jaargang 4, nummer 16

19 april 1984

WVO '84 zou democratie geweld aandoen

Deetman krijgt kritiek van eigen partij

Demokratisch of doelmatig, hoe ziet de universiteit van de toekomst eruit? Demokratisch, dús doelmatig, vinden de socialisten. Zo doelmatig mogelijk, vinden de liberalen, zelfs al gaat dat ten koste van de democratie. Demokratisch én doelmatig, zegt het CDA dat zoals gewoonlijk van alles tegelijk wil profiteren. In dit licht beoordelen de grote politieke partijen de WVO '84, wetsontwerp dat aan de tegenwoordige democratische bestuursstructuur van het hoger onderwijs een eind dreigt te maken.

Sinds het wetsontwerp eind vorig jaar het licht zag hebben met name de studenten gevochten voor het behoud van hun verworven rechten. De politieke partijen zijn, eigenlijk alleen de regeringspartijen, waren daarbij hun laatste hoop. De lobby lijkt niet helemaal vergeefs, want het CDA plaatst nu enige vraagtekens bij de doelmatigheidsdrang van de regering. De partij merkt op dat „sommige voorstellen niet ten onrechte door studenten en niet wetenschappelijk personeel als vermindering van hun werkelijke betrokkenheid worden gezien”. Waarom moet het Wetenschappelijk personeel overal de dienst uitmaken? In de hogere bestuursorganen, schrijft het CDA, „is de eis van de meerderheid van de wetenschappelijke staf een minder zware of zelfs niet noodzakelijk”. En wie krijgt het uiteindelijk voor het zeggen, de universiteits- of hogeschoolraad of het college van bestuur? Het CDA wil niet, zoals de minister, het college onbepaalde bevoegdheden geven, en anderzijds moet de raad het recht houden om met eigen voorstellen te komen. De christendemocraten zijn er evenmin van overtuigd dat de bestuursorganen kleiner moeten. Een driemanscollege, redeneren zij, is niet noodzakelijk slagvaardiger dan een vijfkoppig bestuur, en het kan net zo goed ruzie krijgen. Een fakulteitsraad met slechts vijftien zetels vinden ze te klein. De meerderheid van die zetels is voor het wetenschappelijk personeel. Voor studenten en niet wetenschappelijk personeel blijven er dan maar zeven over en die zijn nauwelijks redelijk te verdelen. Ook is, vooral bij grote fakulteiten, de vertegenwoordiging van de verschillende studierichtingen niet meer verantwoord te regelen. Voor de VVD daarentegen kan het niet doelmatig genoeg. Ter verhoging van kwaliteit en produktie zou de universiteit eigenlijk nog

meer als een bedrijf gerund moeten worden. Het College van Bestuur is de baas, dus waarom geen CvB'er als voorzitter van de universiteitsraad? De liberalen vinden het niet nodig dat een student lid kan zijn van het college, en ook niet dat de raad een collegelid kan voordragen voor ontslag. Verder lijkt het hen het beste als het wetenschappelijk personeel ook in de hoogste bestuursraden de meerderheid heeft. De band tussen universiteitsraad en fakulteiten zou van beide regeringspartijen wel wat sterker mogen. Dat kan bijvoorbeeld door het wetenschappelijk personeel in de fakulteitsraden vertegenwoordigers te laten kiezen in de universiteitsraad, een soort „getrapte verkiezing” waarbij de inbreng van elke fakulteit gegarandeerd is.

Beide partijen hebben er vrede mee dat de studenteninvloed op onderwijs en onderzoek teruggebracht wordt tot de studierichtingscommissie, die slechts mogen adviseren. De enige waarborg die zij vragen is dat dat adviesrecht wordt „gekwalificeerd”. Het nieuwe verschijnsel „fakultair onderzoeksinstituut” als bestuurlijke constructie waarin goede onderzoekspogramma's worden ondergebracht, roept bij alle grote partijen vragen op. Ze vrezen voor de eenheid van onderwijs en onderzoek. Voor de PvdA, die overigens met het hele wetsontwerp moeite heeft, zijn onderzoeksunits onder verantwoordelijkheid van het fakulteitsbestuur voldoende om het wetenschappelijk onderzoek veilig te stellen.

Lin Tabak/UP

Lente

Door het verwoestende werk van drie hups geklede dames werd Maastricht weer een kruiwagen armer, maar daar staat tegenover dat de stad een nieuwe gelegenheid tot studentenvertier rijker is geworden. In het roemruchte wijkgebouw van het studentenkwartier 'De Ravelijn' werd 'Dr. Slik', door de initiatiefnemers omschreven als een „poging tot avondcafé”, geopend met een grootse happening. Tot de zomervakantie is dr. Slik iedere avond bezigt met het verhogen van het peil van het culturele leven in Maastricht. Zie pagina 7.

Onderwijs gespaard bij extra bezuiniging

Minister Deetman is grotendeels ontkomen aan de extra bezuinigingen op de begrotingen van de departementen in 1985. Minister Ruding van financiën had in zijn voorstellen voor die begroting, opgenomen in de z.g. 'kaderbrief', in 1985 3,3 miljard gulden op de departementen willen bezuinigen, 1,3 miljard meer dan wat in het regeerakkoord al was afgesproken. In totaal zouden de bezuinigingen in 1985 volgens Ruding moeten uitkomen op 10 miljard, 3 miljard meer dan volgens het regeerakkoord. Dat is nu 9,6 miljard geworden, en voor de departementen 2,9 miljard, nog altijd 900 mil-

joen meer dan voorheen was afgesproken.

In de kaderbrief werd vooral de minister van onderwijs fors extra aangeslagen, voor 278,4 miljoen in 1985, oplopend tot 952 miljoen in 1989. Deze hadden volgens minister Ruding opgebracht moeten worden door verhoging van het collegegeld (28 tot 115 miljoen), door verhoging van de cursusgeldten aan de open universiteit (2,4 tot 19 miljoen), beperking van het onvoorwaardelijk gefinancierd onderzoek aan de universiteiten, hogescholen en academische ziekenhuizen (30

tot 75 miljoen) en door „stroomlijning” van het beheer en bestuur aan de instellingen voor w.o. (3 tot 13 miljoen). Daarnaast waren wederom vergaande voorstellen tot invoering van schoolgeld voor 12-16-jarigen en verhoging van de al bestaande schoolgelden in de voorstellen opgenomen.

Minister Deetman had enige weken geleden, als onderdeel van het jaarlijks spel om de centen, met zijn portefeuille gerammeld. Hij wilde de door Ruding voorgestelde extra bezuinigingen niet voor zijn rekening nemen. Van de vermindering van de bezuiniging ten opzichte van de oorspronkelijke voorstellen heeft echter vooral Deetman geprofiteerd. Voor hem zou nu nog een extra bezuiniging van rond de 70 miljoen in 1985 resteren, welke volgens een zegsman ingevuld zou moeten worden via de schoolgelden

in het voortgezet onderwijs. Het betreft hier echter nog een voorstel van Financiën, waarover met het ministerie van onderwijs nog overeenstemming moet worden bereikt. Vorig jaar struikelde de invoering van schoolgeld voor 12-16-jarigen in de Tweede Kamer, dus het is niet onmogelijk dat alsnog andere maatregelen worden gezocht, die dan eveneens ongeveer 70 miljoen in 1985 moeten opbrengen.

In de oorspronkelijke voorstellen van minister Ruding was voorts een extra bezuiniging van 19 miljoen in 1985 opgenomen voor het wetenschapsbeleid, onder meer op te brengen uit een beperking van het onderwijsonderzoek. Het is niet bekend geworden of dit bedrag is gehandhaafd.

Bert Bakker/UP

Open brief

aan de faculteit der geneeskunde
Rijks Universiteit Limburg

Ondergetekenden, kennis genomen hebbende van de nota „practisch medisch onderwijs in het vijfde en zesde jaar“ uitgegeven door of op last van de onderwijscommissie der faculteit geneeskunde in januari 1984, overwegende:

- dat de nota aan te merken is als een niet van waarde ondane poging een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het praktisch medisch onderwijs
- dat de nota een aantal beleidsvoornemens uitspreekt met uitstippeling van een aantal hoofdlijnen
- dat door het intentie karakter van de nota niet dan wel onvoldoende op een aantal bestaande concrete onduidelijkheden en knelpunten wordt ingegaan
- dat gelet op de gang van zaken tot heden zonder initiatief van derden daartoe geen opheffing van de bestaande onduidelijkheden en knelpunten te verwachten is
- dat ondergetekenden zich gesteund weten door diverse collega's, verzoeken de faculteit der geneeskunde op korte termijn te komen tot een standpuntbepaling inzake hieronder te noemen knelpunten en tot het opheffen van hieronder te noemen onduidelijkheden dan wel met ondergetekenden of enkelen hunner over het hieronder aan te geven in overleg te treden:

1. het aantal werkuren per week tijdens het praktisch medisch onderwijs
2. het al dan niet geacht worden/verplicht zijn diensten te draaien
3. het onderwijsaanbod in de diverse ziekenhuizen
4. de rechtspositie van de praktisch medische student
5. het begeleiden en beoordelen van de stages
6. het instellen van een beroepspro-

cedure alsmede geschillencommissie terzake begeleiding en beoordeling der stages

7. inzicht vooraf in inhoud, doelstelling en beoordeling der stages
8. het toetsen van vaardigheden gedurende het vijfde en zesde jaar, waarbij ondergetekenden ter instructie het volgende aantekenen:
ad 1: zowel bij studenten als bij de stagebegeleiders/beoordelaars bestaat geen dan wel onvoldoende duidelijkheid ten aanzien van het aantal uren per week, dat de student geacht wordt of verplicht kan worden te besteden aan een praktisch medische stage met verdiscontering van ook voorsnog onbekend aantal uren voor studie en onderwijsaanbod anderszins.
ad 2: er bestaat geen of onvoldoende inzicht of en in welke mate een student geacht wordt of verplicht kan worden diensten te draaien; de praktijk tot heden toont een zeer wisselend beeld met als belangrijkste parameters: het aantal beschikbare studenten, het onderhavig specialisme en het ziekenhuis.
ad 3: het onderwijsaanbod blijkt niet alleen afhankelijk van het specialisme, doch ook en in belangrijk hogere mate afhankelijk van het ziekenhuis, met Maastricht als positieve koploper.
ad 4: alhoewel de juridische status van de praktisch medische student in de loop der jaren in een niet onaanzienlijke mate uitgekristalliseerd is, heeft de student doorgaans geen of een uitermate geringe notie van zijn of haar rechtspositie.
ad 5: waar het mes aan twee kanten snijdt zowel voor de student als voor de stagebegeleiders/beoordelaars een punt van belang, daar het er om gaat te komen tot uniformiteit in begeleiding en beoordeling in de drie ziekenhuizen: op welke criteria en in welke mate wordt de stage beoordeeld, wat kan van een stagebegeleider wel en niet verwacht worden?
ad 6: waar het er om gaat willekeur en détournement te voorkomen is het aangewezen op de kortst mogelijke

termijn zowel een beroepsprocedure te ontwerpen als een geschillencommissie in te stellen waarbij aansluiting gezocht kan worden bij de W.U.B. (art. 40).

ad 7: dit punt spreekt zodanig voor zich, dat een toelichting overbodig is.

ad 8: de studenten sluiten op het einde van het vierde jaar in een toets de te beheersen vaardigheden af - nadien worden geen te toetsen vaardigheden meer toegevoegd - zodat van een afsluiting sprake behoort te zijn. De ratio van een vaardighedentoets in het vijfde en zesde jaar ontgaat ondergetekenden derhalve. Ware het immers niet, nu het gaat om een herinnering van de geleerde vaardigheden, aangewezen de student alvorens aan een bepaalde stage te beginnen gedurende een of twee dagen de vaardigheden specifiek betrekking hebbende op de komende stage als herhalingsonderwijs in het skillslab aan te bieden?

Student en stage zullen hiermede veel meer gebaat zijn, dan in het geval van een herinneringstoets na de stages, nog afgezien van het feit, dat toetsvaardigheden niet corresponderen met de in het ziekenhuis gehanteerde en aangeleerde vaardigheden.

Cor Geurts, Milo Appel, Elly Smits, Henri Plage, Wim Heggen en Thur Roos.

Correspondentie te richten aan: Cor Geurts, Lange Akker 60-62, Berg en Terblijt.

Paartjes

Vreemde vogels in het onderzoek

In de laatste Observant verscheen onder de rubriek „Brieven van lezers“ een tweetal stukjes van mijn hand. Helaas was de ondertekening van een van de stukjes onjuist (P.C.J. Van Breda Vriesman) en bleek de volgorde van de stukken omgewisseld te zijn.

Wat de bedoeling was als inleiding (vreemde vogels in het onderzoek) op een open brief kwam nu merkwaardig over.

Een rectificatie in de eerstvolgende Observant lijkt mij op zijn plaats.

Met vriendelijke groeten,
Dr. M.P. Frederik

Naschrift redactie

Door een misverstand, dat wij ten eerste betreuen, is de verkeerde naam onder de brief van Peter Frederik terecht gekomen. Noch Frederik, noch van de Breda Vriesman treft enige blaam bij het ontstaan van het misverstand.

Komitee Vredesaktieweek RL opgericht

Ondanks het feit dat steeds meer mensen een nieuwe stap in de bewapeningswedloop afkeuren, durft de Tweede Kamer nog steeds de kruisraketten niet af te wijzen. De druk vanuit de NAVO neemt sterk toe: ons „nee“ is nog niet krachtig genoeg geweest. De tweede week van mei is uitgeroepen tot landelijke vredesweek. Om ook vanuit de RL een bijdrage te leveren is opgericht:

het Komitee Vredesaktieweek RL

De volgende activiteiten zijn speciaal op de RL van toepassing:

- **dinsdag 8 mei:** continu film en 's avonds een aktieavond i.s.m. de ABOP

- **donderdag 10 mei:** 11.45-12.00 landelijke werkonderbreking (medewerkers én studenten).

Alle studenten zullen worden gevraagd om gedurende de vredesaktieweek een gedeelte van de onderwijsgroepsbijeenkomst te wijden aan het thema van de aktieweek. Verder zullen natuurlijk alle landelijke initiatieven ondersteund worden. Binnenkort zal er een verklaring verschijnen die alle studenten en medewerkers oproept tot deelname aan de vredesaktieweek, met nadruk op de werkonderbreking en de discussies.

Het komitee bestaat uit: NVMP, ABVA/KABO, NSEM, MVP (Maastrichts Vredes Platform) en studenten en medewerkers. (Medewerkers: Lydia Lippens, Victor Rutgers, Yvonne Bally, Richard Janssen, Martien van Dongen, Wim Witkam, Niko Cobben. Studenten: Willem Vrencken, Marijke van Hoof, Guus Cox, Jeanne Gootzen, Kea Mulder, Jeanette Lindenhovius, Marieke Smeets, Paul de Vos, Marc Berg).

voor bemiddeling en
serviceverlening bij huur en
verhuur van
woonruimte

IN DE VRIJE SECTOR

gemeubileerd en ongemeubileerd
permanent of tijdelijk

rent service og

rechtstraat 93
6221 eh maastricht
telefoon 043-54771

Boekhandel Leiter-Nypels

DE MAASTRICHTSE
UNIVERSITEITS-BOEKHANDEL

Wolfstraat 12
6211 GN Maastricht

tel. (043) 50743*
telex 56173 leiny nl.

Te k. te Bunde vrijstaand woonhuis (400 m²) met garage en c.v., geheel omgeven door tuin, achterzijde op het zuiden, opp. 420 m². Kelder, hal met toilet, woonkamer, woonkeuken, badkamer, douche en v.w., tuinkamer, 4 slaapkamers (1 met v.w.). Vraagprijs f 175.000,- k.k. Tel. 043-644250.

Wil je lekker een periode in Amsterdam zitten, beter en goedkoper dan een hotel en vrij als een vogel? Bel dan ma. t/m vrijdag tussen 14.00 uur Arnout tel. 020-64572 of tussen 21.00 en 23.00 uur Ronald tel. 020-730337.

Te huur gevr.: huis in (centrum) Maastricht voor 4 pers. Max. huur f 900,- excl. p/mnd. Postvakje Ineke Kortland 2MF of tel. 045-217356 (Altefrans).

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de
Rijksuniversiteit Limburg, uitgave
van de Stichting Maffius.
Verschijnt veertiendaags.

Redactieadres:

Tongersestraat 53, kamer 304
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Telefoon: 043-888319
(doorkiesnummer)

Stichtingsbestuur:

Wim Hermens (voorzitter).
Kees Schröder (penningmeester)
Hans Lensing (secretaris).
Erik de Graaff
Evelyn de Leeuw
(redactiefgevaardigde)
G.J. Tangelder

Redactie

Walter van Bree, Ton Hamcleers,
Jacques Herraets (eindredacteur),
Evelyn de Leeuw, Appie Luermans,
Maurice van der Sangen, Luc de
Witte.
Redactie-assistente:
Edith Goppel
Grafische vormgeving:
Guus van Rooy
Foto's: Hans van Dijk,
Coen van der Gugten,
fotopersburo Widdershoven
Tekeningen: Pascal Oost,
Olivier Roosenburg,
Raph de Haas
Druk: Limburgs Dagblad, Heerlen

Advertenties

Advertenties (behalve Paartjes):
Yvonne Stevens, toetsel 302
Tarieven op aanvraag
Paartjes opgeven bij de redactie.

Abonnement

Leden van de universitaire
gemeenschap ontvangen het blad
gratis. Afgestudeerden en andere
belangstellenden kunnen zich
abonneren voor f 25,- per jaar.

Universitaire Pers

Observant maakt deel uit van het
landelijke samenwerkingsverband
UP-korrespondenten: Bert Bakker,
Lin Tabak.

NSEM-congres zeer geslaagd

Leren van en voor de gezondheidszorg

In hoeverre houden de medische opleidingen rekening met nieuwe ontwikkelingen in de gezondheidszorg, zoals een veranderde wetgeving, professionalisering, emancipatie en vernieuwingen op wetenschappelijk en technologisch terrein? Dat was de centrale vraag op het congres "Leren voor de gezondheidszorg", dat de Nieuwe Studenten Eenheid Maastricht op 5 en 6 april hield. Voor het congres bestond veel belangstelling, zowel van studenten- als van docentenzijde.

De inleiders die de organisatoren hadden uitgenodigd om de diverse aspecten van de vraagstelling te belichten, kwamen over het algemeen tot de conclusie dat de afstand tussen de gezondheidszorg en het onderwijs dreigt te groeien door de snelheid waarmee de vele ontwikkelingen zijn voltrokken.

Op de eerste avond stonde twee thema's centraal: de patiënt en zijn behoefte aan zorg en de positie van de vrouw in de gezondheidszorg. De cardioloog Bär konstateerde dat de behoefte aan zorg van patiënten die op de cardiologische afdeling opgenomen zijn tweeledig is: enerzijds het herstel van het organisch lijden en anderzijds de behoefte aan psychosociale hulpverlening. Hij gaf een korte schets van de vakkenis waarmee het organisch lijden bestreden kon worden. Hij stelde vast dat in de medische opleiding, en ook in de specialistenopleiding, onvoldoende aandacht wordt besteed aan de gespreksvaardigheden.

Mevrouw Ruland-Knaven, arts en MS-patiënte, spitte haar betoog toe op haar ervaring als chronisch zieke. Haar kritiek richtte zich op het centraal stellen van de ziekte, ten koste van aandacht voor de beleving van het leven door de chronisch zieke mens. Haar laatste stelling was dat de kwaliteit van het leven niet wordt verminderd door een rolstoel, maar door de materiële en psychologische drempels die worden opgeworpen door de lopende medemens.

Mevrouw van de Berg, gynaecoloog en sekretaris van het hoofdbestuur van de Vereniging Nederlandse Vrouwelijke Artsen, schetste aan de hand van boeiend cijfermateriaal de ondergeschikte positie van de vrouwelijke arts ten opzichte van hun mannelijke collega's. De paradox doet zich voor dat 30-45% van de geneeskundestudenten vrouw is, maar het percentage vrouwelijke huisartsen is slechts 6% en bijna 14% van de specialisten is vrouw!

Anne-Miek Pijper, feministe en fysiotherapeute, stelde vast dat het medisch denken en handelen sterk mannelijk getint is. Dit resulteert in uitwassen zoals het gebruik van seksueel geweld tegenover vrouwen. De tweede dag werd een zevental inleidingen gehouden, dat deels gelijkijdig plaatsvond.

Mevrouw van de Bergh-Braam, verbonden aan de capaciteitsgroep Verplegingswetenschap van de RL, behandelde het probleem van de

bestaande rolonduidelijkheid bij hoofdverpleegkundigen. Zij gaf het beeld van het handboeksyndroom: theoretische opvattingen over praktische zaken die zonder verifikatie van het ene handboek naar het andere worden overgeschreven. Het belang van het hanteren van zorgcategorieën binnen opleidingen was het centrale thema in de inleiding van mevrouw Johannesma. Haar stelling was dat opleidingen beter op de maatschappelijke ontwikkelingen zouden kunnen inspelen door het gebruik van deze zorgcategorieën. Het verhaal van de heer Dopheide ging over de praktische waarde van wetenschappelijk onderzoek voor de gezondheidszorg. Hij gaf aan welke soorten onderzoek er zijn, wie de gebruikers zijn en iets over de wijze waarop de onderzoeksresultaten het best „verpakt” konden worden. De onderzoeker zou de opleider een beeld kunnen voorhouden over de praktijk van het werken, en dit beeld, een soort spiegel eigenlijk, kan de opleidingen beïnvloeden. Prof. dr. Fred Vorst, hoogleraar in de Leer der Gezondheidszorgvoorzieningen, gaf aan welke invloed de overheid kan uitoefenen op de opleidingen in de gezondheidszorg. De instrumenten hierbij zijn wetgeving en financiering. Omdat niet duidelijk is hoe de konsument invloed kan uitoefenen op de gezondheidszorgopleidingen, zal de overheid deze taak tot zich moeten trekken.

In een aantal subgroepen werden vragen voor de forumdiskussie geformuleerd. Voor deze forumdiskussie waren kamerleden van de drie grootste partijen uitgenodigd. Opvallend vond ik het voortdurende uithalen van de heer Toussaint (PvdA) naar het kamerlid voor het CDA, mevrouw Oomen, en de „vrijages” naar de VVD, een afspiegeling van de landelijke politiek. Duidelijk was dat we veel politieke wolligheid over ons kregen uitgestort. Beter onderwijs, emancipatie van de vrouw, democratisering, preventie: de kamerleden onderschreven het belang van deze zaken, maar de bereidheid om hier ook geld voor ter beschikking te stellen leek nihil. Het was frappant dat de vertegenwoordigers van zowel PvdA als VVD voorstander bleken te zijn van het handhaven van 'in service'-opleidingen voor verpleegkundigen! Blijkbaar zijn de ontwikkelingen met betrekking tot de voordelen van dagopleidingen voor verpleegkundigen tot deze beide kamerleden niet doorgedrongen. Of het congres een antwoord heeft gegeven op de vraag of de opleidingen voldoende inspelen op de maatschappelijke ontwikkelingen, valt te betwijfelen. Maar wel zeker is dat dit prima georganiseerde congres de deelnemers aan het denken heeft gezet over deze vraag.

Aart Eliens

Dynasty aan de Alma Mater?

Gelijkheid van kansen in het onderwijs heeft sinds de Tweede Wereldoorlog centraal gestaan in het Nederlands onderwijsbeleid. Gelijke toegang tot het onderwijs en gelijke financiële middelen om een studie te kunnen volgen werden beschouwd als middelen om eerst de meest begaafden, later ook de gemiddeld begaafden onder de minder bemiddelden een kans te bieden op het succesvol doorlopen van het onderwijs tot een niveau dat paste bij iemands eigen talenten en begaafdheden en niet – anders dan voorheen – bij iemands maatschappelijke positie. Alle inspanningen zijn er – nog steeds – op gericht om de invloed van afkomst en milieu op onderwijs- en maatschappijkansen zo veel mogelijk naar de achtergrond te dringen.

Gevolg van deze inspanningen is geweest dat deelnamecijfers aan het onderwijs snel stegen, ook voor het hoger onderwijs. Al zijn tot dusver nooit alle verschillen weggenomen, de kansen zijn aanmerkelijk egalier verdeeld over alle maatschappelijke groepen. Een groep waar de aandacht zich pas later expliciet op richtte – de vrouwen – is bezig in snel tempo de nog bestaande onderwijsachterstand in te halen. Betekent dit nu dat ook de verdeling van kennis, inkomen en macht – het credo van 10 jaar geleden – over de maatschappij zich heeft voltrokken? Geenszins. De ongelijkheid is afgenomen, maar is nog groot. Gelijk verdeelde kansen hebben tot dusver niet geleid tot

werkelijk gelijk verdeelde posities in de samenleving, al is ook de rekrutering voor hoge posities voor een groot deel verschoven van de bemiddelden en de gevestigden naar de kundigen: de ontwikkeling naar een veel kennisintensiever samenleving heeft daar ongetwijfeld veel aan bijgedragen. Maar zijn daarmee de invloedrijken van weleer naar marginale posities verschoven? „Neen”, zegt Jos van Hezewijk, auteur van een paper getiteld: „Topelite, deel IV”, bestemd voor de sociologendagen die op 25 en 26 april in Amsterdam worden gehouden, en waarop één van de sessies aan elites is gewijd. Van Hezewijk, doctoraalstudent sociale geografie in Nijmegen,

Analyse en toepassing

Er ligt een interessante uitspraak van John M. Keynes over zijn grote leermeester Alfred Marshall, de man die beter dan wie ook in de eerste helft van deze eeuw de Klassieke Economie vorm gaf. Keynes zegt: „Marshall was too anxious to do good”. Het lijkt mij hier niet de plaats om in te gaan over de vraag of Keynes gelijk had. Wel intrigeert mij een andere vraag. Kun je eigenlijk „too anxious” zijn „to do good”?

Men heeft van Keynes wel gezegd, dat zijn benadering van het werkloosheidsprobleem in de jaren dertig voor het eerst sociale hervormers, die de armoede wilden elimineren, en economen binnen het kapitalisme op een lijn bracht. Werkloosheidsbestrijding vraagt in de Keynesiaanse visie een expansie van overheidsuitgaven en geen bezuinigingen, inkomensnivellering (verschuiving van inkomen van de mensen die te veel sparen naar mensen die niet sparen) en liever geen loonsverlaging. En de man die dit fraaie bouwsel optuigde was helemaal niet „anxious to do good”?

Toch denk ik, dat Keynes' opmerking hout snijdt. Wetenschappers moeten er niet op uit zijn om wetenschappelijk werk te verrichten, dat (snel) tot resultaten leidt die de mensheid redden. Het kan schadelijk zijn, wanneer men de theoretische analyse verwaarloost om maar de toegepaste wetenschap te kunnen betreden, waar je tenminste kunt werken tot heil van de mensheid.

Wetenschappelijke analyse zoekt waarheid en laat zich niet door noble andere doelstellingen van die opdracht afleiden. Ik herinner me een studie-opdracht die ik als jong onderzoekertje kreeg aan het einde van de jaren veertig: „Zoek eens een reeks werkloosheidscijfers voor de Verenigde Staten met een top in 1932”. Mijn verbazing leidde tot de olijke mededeling, dat er nu éénmaal meerdere cijferreeksen waren over werkloosheid, en dat de theorie van mijn opdrachtgever kloppend gemaakt kon worden door die ene reeks te gebruiken met de top in 1932. De nevendoelestelling zou in zo'n geval de hoofddoelestelling van het onderzoek verdringen. Nu was dit een uiterst egoïstische doelstelling, het produceren van een fraai sluitende analyse. Maar er bestaan veel mooiere: armoede bestrijden (en dus de verklaring van werkloosheid uit hoge lonen en hoge uitkeringen op voorhand verwerpen); de vrede bevorderen (en dus niet al te diep in te gaan op eventuele agressieve eigenschappen van een potentiële tegenstander). Met name in de sociale wetenschappen blijkt telkens weer hoe gevaarlijk het is, te vroeg de stap te doen van het wetenschappelijk streven naar waarheid naar het menselijk streven „to do good”.

Keynes' hoofdwerk „The General Theory of Employment, Interest and Money” omvat dan ook voornamelijk een originele analyse van de relaties tussen de relevante economische grootheden. Pas aan het slot van zijn boek volgt (als in een goede preek) de toepassing. Het ging hem vooral om de analyse. Helaas, de Australische econoom Ronald Welke nam de moeite om het exemplaar van de „General Theory”, dat in de parlamentsbibliotheek van Canberra aanwezig is, eens door te bladeren. Hem bleek, dat de hoofdstukken over de economische analyse ongelezen waren gebleven. Slechts lelieblanke pagina's waren te zien. Maar het laatste hoofdstuk, waarin enkele praktische toepassingen stonden, bevatte slechts beduimelde pagina's. De politici liet de analyse koud. Het ging hen om de toepassing. Een collega van mij uit Rotterdam placht te zeggen, dat dat maar goed was ook, want van de analyse deugde weinig. Door een toeval was het alleen de conclusie die relevant was. Maar je kunt er helaas zelden op rekenen, dat dit inderdaad het geval zal zijn.

Prof. dr. W. Albeda

^b Ronald Walker, from Economic Theory to Economic Policy, London 1941

houdt zich sinds 1980 bezig met het beschrijven en afbakenen van topelite in Nederland. Eerder verschenen van zijn hand de studies naar topelite „In het land der blinden is één oog koning” (deel 1), „De kleren van de keizer” (deel 2) en deel 3, waarin Van Hezewijk zich toelagde op het opstellen van een zo volledig mogelijke lijst van personen uit de topelite, zo'n 700 man (vrouwen kwamen nauwelijks voor).

In het eerste onderzoek zocht Van Hezewijk naar een classificatie van elites uit alle maatschappelijke sectoren. Op basis van een groot aantal gesprekken, gehouden in '81, '82 en '83, kwam hij in zijn derde onderzoek tot de lijst van 700, waarbinnen 250 mensen een hoge score haalden en daarvan weer 59 tot de werkelijke topelite moesten worden gerekend. De 59 van Van Hezewijk derhalve, als parafraze op de 200 van Mertens.

Voordat hij hiertoe kon komen zag Van Hezewijk zich gesteld voor het probleem tot een valide classificatie te komen. Hij kwam uit op een één-dimensionale schaling, een soort puntensysteem waarin op basis van functies bij bedrijfsleven en overheid, op basis van kapitaal (Van Hezewijk kent 20 Nederlanders met meer dan 200 miljoen, 5 daarvan hadden een persoonlijk bezit van meer dan 1 miljard), en – heel belangrijk – op basis van familierelaties. Overzien we de lijst dan blijkt zijn topelite voor het grootste deel te bestaan uit adel en uit de families opgenomen in het z.g. patriciaatsboekje, een overzicht van de 1000 meest geboede, burgerlijke families. Een van de conclusies van Van Hezewijk luidt dat elites een in hoge mate coherente groep vormen.

Vervolg op pag. 6

Stichtingen studenten huisvesting willen corporatie worden

De positie van de in totaal zo'n 40.000 wooneenheden onder hun hoede hebbende Stichtingen Studenten Huisvesting (SHH's), is de laatste jaren sterk veranderd. Op aangeven van de nota van de toenmalige staatssecretaris Van Dam over huisvesting één- en tweepersoons huishoudens werd studentenhuishouding in januari 1978 overgeheveld van het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen naar Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. In oktober 1982 volgde een ministeriële nota waarin een aantal richtlijnen zijn vastgelegd ten aanzien van instanties die actief zijn op het volkshuisvestingsgebied. Deze nota, bij ingewijden beter bekend als de MG 82-44, betekende voor de SSH's loskoppeling van de onderwijsinstellingen, en kan de aanzet vormen tot een ontwikkeling van SSH's tot volwaardige bouwvereniging. Nu, anderhalf jaar later, zijn de SSH's praktisch allemaal aparte rechtspersonen geworden. Een van de eisen die echter aan een toegelaten instelling worden gesteld is dat er niet categoriaal gebouwd mag worden; de poorten van de SSH's moeten geopend worden voor niet-studerenden. De Utrechtse SSH loopt voorop bij alle ontwikkelingen, want zij heeft als eerste bij de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer de status van toegelaten instelling aangevraagd. Met Utrecht voorop lijken de SSH's op weg om volwaardige woningbouwverenigingen te worden.

(UP/TH-berichten)

Daluren

De kamerleden Ernsting (CPN), van Es (PSP) en Lankhorst (PPR) vinden dat studenten gebruik moeten kunnen blijven maken van de kortingskaart of dalurenkaart of van de jaarkaart openbaar vervoer van hun ouders. Tot dusver konden zij voor niets of voor een gering extra bedrag (bij de jaarkaart) daarvan gebruik maken, als zij ten minste voor een deel door hun ouders werden onderhouden. De Nederlandse Spoorwegen hebben daar echter een eind aan gemaakt. Volgens een woordvoerder van

de NS in Utrecht was de regeling „oncontroleerbaar”, waarom er node een eind aan moest worden gemaakt. Voor mensen die nu al in het bezit zijn van zo'n kaart en deze voor weer een jaar willen verlengen blijft de oude regeling gelden. De kamerleden hebben echter aan minister Smit-Kroes van Verkeer en Waterstaat en aan minister Deetman gevraagd of zij er voor willen zorgen dat de NS terugkomt van de nieuwe regeling. Kinderen met een studietoelage zouden in ieder geval ook in de toekomst gebruik moeten kunnen maken van de NS-kaart van hun ouders.

Verhuiskostenvergoeding aan studenten onvoldoende

De bedragen die met ministerie van Onderwijs denkt uit te keren aan studenten die door de TVC niet op dezelfde plaats kunnen doorstuderen, omdat hun studierichting wordt opgeheven, zijn duitzend gulden bij een verhuizing over minder dan 75 kilometer, zeventienhonderdvijftig gulden bij een grotere verplaatsing en tweehonderdvijftig gulden voor studenten die binnen dezelfde instelling verder studeren. Mede naar aanleiding van het advies van de Academische Raad daarover, moet wel nog over deze bedragen worden verder gesproken. Dit werd op 9 april door de Secretaris-Generaal van het departement, dr. R. in 't Veld, tijdens het gesprek dat hij voerde met vertegenwoordigers van de Landelijke Studentenvakbond (LSVB) en het Interuniversitair Studenten Overlegorgaan (ISO) meegedeeld. Martin Soeters, bestuurslid van de LSBV, vindt de door het ministerie genoemde bedragen „op zichzelf niet onredelijk, maar wel te laag als het daarbij blijft”. Ook studenten die bij opheffing van hun studierichting niet naar een andere stad verhuizen, maar aan de eigen instelling een andere richting kiezen, zouden in bepaalde gevallen in aanmerking moeten kunnen komen voor een tegemoetkoming uit het Sociaal Fonds Studenten. Dat schrijft de Werkgroep Student en Taakverdeling van de Academische Raad, onder voorzitterschap van prof. dr. S. Wiegiersma, in haar „Suggesties met betrekking tot het Sociaal Fonds Studenten”. De werkgroep onder-

scheidt drie soorten van extra kosten die voor studenten kunnen voortvloeien uit de TVC. Het uitgangspunt is dat die kosten voor rekening van minister Deetman van Onderwijs komen omdat zij door zijn beleid worden veroorzaakt.

(UP)

Bijzondere leerstoel dierproefvraagstukken

De Stichting Proefdier en Wetenschap (SPW) hoopt binnenkort een bijzonder hoogleraar te kunnen benoemen die zich gaat bezighouden met de studie van de dierproeven. De Kroon heeft de stichting hiertoe bevoegd verklaard. Aansluitend hierop is aan de Rijksuniversiteit Leiden een benoemingscommissie geïnstalleerd, bestaande uit vertegenwoordigers van de SPW en de Faculteit der Geneeskunde, die met instelling van de leerstoel heeft ingestemd. De kosten zullen worden gedragen door verscheidene dierenbeschermingsorganisaties, maar het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur zal in een later stadium wellicht financieel bijdragen aan gerichte studieopdrachten. De bijzondere hoogleraar zal zich bezig moeten houden met een kritische analyse van het gebruik van proefdieren in de wetenschap. Ook moet hij of zij onderzoek doen naar en voorlichting geven over de mogelijkheden van dierproefvervangende ontwikkelingen, alsmede opvattingen in de wetenschap die tot dierproeven hebben geleid. Volgens hoofdbestuurder Henk Smid van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren (NV BD) zal de hoogleraar aan aankomende studenten colleges kunnen geven, alsmede aan studenten in de tweede fase van het wetenschappelijk onderwijs. Smid heeft goede hoop dat de hoogleraar al in het komende Academische Jaar aan het werk kan.

(Persbericht ANP)

Gronings octrooi levert tonnen op

Binnen het Laboratorium voor Polymerchemie van de Rijksuniversiteit Groningen is een nieuwe kunststof ontwikkeld, welke bijzondere eigenschap-

pen heeft en nieuwe mogelijkheden lijkt te bieden in de Transplantatie- en Vaatchirurgie. Het Amerikaanse bedrijf Medtronic, 's werelds grootste fabrikant van implanteerbare medische apparatuur, was zeer geïnteresseerd in de Groningse resultaten en heeft van de Groningse universiteit twee octrooien gekocht. Het zijn patenten voor de bereidingswijze van operatiehecht draad en kunst huid en -bloedvaten. De overeenkomst levert de Groningse universiteit dit jaar al zo'n 350.000 gulden op. Volgend jaar volgt nog eens 250.000 tot 280.000 gulden. In de navolgende jaren zal Medtronic verder onderzoek subsidiëren als de vooruitzichten op toepassingen hoopvol zijn. Mochten de uitvindingen in productie komen, dan zal een licentieovereenkomst in werking treden. De Groningers ontvangen dan een percentage van de opbrengst tot een bepaald jaarmaximum.

(UK)

Boeken - annex dierentuin

Over enkele maanden zal in de Amsterdamse Bullewijkpolder een uniek staaltje van bouwkunst worden bewoond; te weten het IWO-gebouw (IWO betekent: Instituten voor Wetenschappelijk Onderzoek). Het is een reusachtig gebouw dat niet minder dan 31.600 m² vloeroppervlak bezit en dat - zoals het er nu naar uitziet - zelfs nog zal groeien met nog eens 3.000 tot 5.000 m². In het IWO-gebouw zullen huisvesting vinden: het Gemeenschappelijk Dieren Instituut Amsterdam, het Interuniversitair Oogheelkundig Instituut (IOI), het Nederlands Instituut voor Hersenonderzoek (NIH) en het Koninklijk Instituut voor de Tropen (KIT). Zowel het IOI, als het NIH en KIT hebben maar één reden voor hun intrek in het IWO-gebouw: ze willen zo dicht mogelijk bij de proefdieren gehuisvest zijn. Naast dit animalium, zal er niet minder dan 4500 m² door de UB als boekendepot gebruikt worden, waar ze zogenaamd niet-frequent gebruikte collecties van de UB worden ondergebracht: een indrukwekkende dierentuin met daarboven een niet minder kolossaal boekenmagazijn met 35 kilometer boekenplank, goed

voor bijna twee miljoen banden en tijdschriften

(Verband, medische faculteit UvA)

Leiden in gezondheids-wetenschappen

Aan de Leidse Faculteit der Geneeskunde zal per 1 september 1984 de nieuwe studierichting Gezondheidswetenschappen van start gaan, welke per jaar 80 studenten zal kunnen herbergen. Het Leidse initiatief houdt direct verband met de door minister Deetman van Onderwijs voorgestelde plannen voor een drietal experimentele studierichtingen, die vestiging zullen vinden in Leiden, Nijmegen en Utrecht, welke niet op zullen leiden tot het artsdiploma, maar een natuurwetenschappelijk karakter zullen krijgen. Het ministeriële voorstel is een gevolg van het al jaren gesignaleerde aandachtsgebrek aan allerlei wetenschappelijke grondslagen in de artsopleiding, welke voor basis-wetenschappelijk onderzoek in de medisch biologische vakken zo noodzakelijk zijn. De studie beoogt bij te dragen tot het onderzoeksniveau in de Nederlandse gezondheidszorg door de aankomend onderzoekers een gerichte veelzijdige opleiding te geven. Zo zal de onderzoeker niet alleen moeten beschikken over een gekwalificeerde basiskennis en technische vaardigheden, maar ook over een gedegen talenkennis van ten minste twee moderne talen en zal hij of zij moeten beschikken over sociale vaardigheden die in de opleiding Gezondheidswetenschappen gerichte aandacht krijgen. Bij de opstelling van het programma heeft men gebruik gemaakt van de diensten van vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en universitaire als niet-universitaire researchlaboratoria. In een commentaar op de vraag naar de toekomstperspectieven van de grote aantallen gezondheidswetenschappers die over enkele jaren af zullen studeren zegt vice-decaan van de Algemene Faculteit, J. Boots, te verwachten dat door het unieke van deze opleiding er voor afgestudeerden veel mogelijkheden open zullen liggen op de - zijns inziens - voor hen nog lang niet verzadigde arbeidsmarkt.

(Persbericht AZL/FdG RUL/Sgake/discussieblad AFdRL)

Na vijven

Hulp aan Polen

„De toestand in Poolse ziekenhuizen, kindertehuizen en bejaardentehuizen is werkelijk ontstellend. Er zijn omstandigheden bekend dat patiënten niet geopereerd kunnen worden omdat er geen operatiemessen is! Als je dat een keer gezien hebt kun je gewoon niet stil blijven zitten”.

Aan het woord is Nic Cobben. Nic werkt al sinds 1979 aan de universiteit, op het moment bij het dekanaat van de Medische Faculteit, waar hij zich bezighoudt met automatiseringsprojecten. De belangrijkste projecten waar hij aan werkt zijn de studiedossiers en de itebank voor de voortgangstoetsen. Veel belangrijker echter vindt hij zijn werk voor de Stichting „Aktie Polen” in Nuth. Al een paar jaar is hij dag in dag uit bezig om kleding, medicijnen, medische apparatuur, kindervoeding en andere bruikbare artikelen in te zamelen.

„We hebben zo in drie jaar al

twintig volle transporten naar Polen verzorgd. Steeds een vrachtwagen en een of twee bestelbussen. Het belangrijkste zijn medische artikelen, alles wat je maar bedenken kunt. Die brengen we dan heel gericht naar ziekenhuizen waarvan we weten dat daar ernstige tekorten zijn”. Volgens Nic is het niet gemakkelijk om aan de benodigde spullen te komen. Hij had gehoopt dat de Universiteit en Annadal meer beschikbaar zouden stellen. Vorig jaar heeft hij namens de Stichting alle capaciteitsgroepen en het College van Bestuur een brief geschreven. Daarin vroeg hij om overtollige spullen en officiële steun. De reacties hierop waren matig: de Universiteit kan er geen geld aan besteden en van de capaciteitsgroepen is maar weinig gekomen „Toch blijf ik iedereen maar weer aanspreken. Huisartsen, specialisten, farmaceutische bedrijven en apotheken blijf ik benaderen, in de hoop dat ze er

toch warm voor te krijgen zijn. En dat werkt, want we krijgen toch steeds meer. We hebben zelfs al twee „afgedankte” ambulances volledig ingericht weg kunnen brengen”.

Tijdens de transporten ondervinden de konvooiën nogal wat hinder van de Poolse, maar vooral Oostduitse autoriteiten. Soms worden de wagens volledig uitgepakt tot iedere sok binnenstebuiten is gekeerd. Dat kost dan een dag, maar ze mogen wel steeds door.

„In Polen wordt je dan als een echte Sinterklaas ontvangen. Overal moet je aan tafel en je ziet de mensen lopen op de schoenen van het vorige transport. Het is hartverwarmend. De kracht van onze manier van werken is dat we via persoonlijke contacten precies weten waar de nood het hoogst is en wat daar precies nodig is. Er is een rechtstreekse betrokkenheid, in tegenstelling tot landelijke acties”.

Als reden voor zijn dagelijkse inzet voor de Stichting noemt Nic: „Voor de Poolse bevolking is van de ene op de andere dag de kraan dichtgedraaid. De mensen

worden er onderdrukt door gewoon de primaire levensbehoeften te onthouden, terwijl er in principe genoeg is. Ik weet dat ergens in Afrika de toestand nog wel erger kan zijn, maar hier kan ik iets concreets doen en ik zie zelf het resultaat”. Op 4 mei aanstaande vertrekt het 21e transport. Dit keer heel ver, in Zuid-Polen, tegen de

Russische grens aan. De wagens zitten vol, maar er is nog niet genoeg geld voor de reis. Dat kost iedere keer zo'n zesduizend gulden, alleen al aan benzine. De auto's krijgt de Stichting meestal te leen. „Maar het geld zal er komen, al betalen we het uit eigen zak. Een beetje hulp zou natuurlijk nooit weg zijn...”

Ondanks geringere discriminerende houding Nederlandse bevolking

Wet gelijke behandeling voor homoseksuelen noodzakelijk

In mei brengt de Interfacultaire Werkgroep Homostudies van de Rijksuniversiteit Utrecht een drietal rapporten uit rond de beoogde Wet Gelijke Behandeling, die discriminatie van onder meer homoseksuelen zal verbieden. In de rapporten wordt geconcludeerd dat het goed mogelijk is het non-discriminatiebeginsel overeind te houden zonder de vrijheden van godsdienst, onderwijs en vereniging aan te tasten, door uit te gaan van het menselijke zelfbeschikkingsrecht. Voorts is er in de Nederlandse samenleving een minder discriminerende houding gegroeid ten opzichte van homoseksuelen en niet-huwelijkse leefvormen, maar tegelijkertijd moet er, blijkens een verbazingwekkende inventarisatielijst van homodiscriminatie, worden geconcludeerd dat er nog heel wat discriminatie te bestrijden valt. Observant interviewde de jurist mr. Kees Waaldijk, auteur van een van de drie rapporten en als wetenschappelijk medewerker verbonden aan de Maastrichtse Faculteit der Rechtsgeleerdheid, over de drie rapporten en de in voorbereiding zijnde Wet Gelijke Behandeling.

Cees Waaldijk

waarmee beledigingen buiten het terrein van het wetsontwerp vallen", aldus Waaldijk. Ter bescherming van het recht op non-discriminatie stelt de overheid verbodsbepalingen voor waardoor ook bepaalde levensbeschouwelijke, onderwijs- en verenigingsactiviteiten onwettig zouden worden. We hebben - volgens Waaldijk - met twee soorten bepalingen te maken: „Een algemene bepaling die zegt dat het verboden is om ongerechtvaardigd onderscheid te maken op grond van geslacht, homofilie, huwelijkse staat of gezinsomstandigheden, maar welke zo algemeen geformuleerd is (met de toevoeging „zonder wettige grond”), dat het daarmee een wat vage norm is. „Dit wordt dan ook op een aantal specifieke terreinen, waaronder onderwijs, arbeid, handel en overheidsdiensten, duidelijker geformuleerd, door te zeggen dat elk onderscheid op grond van geslacht, homofilie, huwelijkse staat en gezinsomstandigheden verboden is. Dit betekent dat bijvoorbeeld bij een sollicitatie nooit de grond homofilie gebruikt mag worden als reden om iemand af te wijzen, maar ook niet voor ontslag van personeel of voor het van school sturen van leerlingen”. De voorgestelde wettelijke werking van het non-discriminatiebeginsel tussen particulieren lijkt hierdoor echter te botsen met de werking van de drie genoemde vrijheden tussen overheid en particulieren.

Vooraf van orthodox-christelijke zijde is geprotesteerd tegen het wetsontwerp, omdat daardoor de vrijheden van godsdienst, onderwijs en vereniging aangetast zouden worden. De grondwet waarborgt die vrijheden, maar stelt in artikel 1 tegelijkertijd dat niemand op welke grond dan ook gediscrimineerd mag worden. Het rapport komt tot de slotsom dat het goed mogelijk is het non-discriminatiebeginsel overeind te houden zonder de vrijheden van godsdienst, onderwijs en vereniging aan te tasten. „In ons rapport wordt duidelijk naar voren gebracht dat de overheid veel meer mogelijkheden heeft dan louter en alleen verbieden of toelaten van discriminatie. Men denke aan het verlenen en intrekken van subsidies. Zo hebben we de vele nuances van mogelijk overheidsingrijpen als uitgangspunt genomen voor een model dat het probleem van botsende grondrechten kan helpen oplossen”.

„Grondrechtenafweging is situatieafhankelijk. Tegenover elkaar staan het belang van degene die op grond van zijn overtuiging ongelijk meent te moeten behandelen, en het belang van degene die gediscrimineerd wordt of dreigt te worden. Het belang van de eerste kan nader ingeschat worden door na te gaan hoe wezenlijk de vrijheid om onderscheid te maken voor deze persoon is, bijvoorbeeld door godsdienst-sociologisch na te gaan wat de rol van zijn overtuiging in zijn leven is. Het

laatbaar.” Zo vat Waaldijk het model samen. „Een probleem is dat op deze manier ingewikkelde wetgeving ontstaat. Met een instantie die bijvoorbeeld discriminatievergunningen moet gaan toekennen, na zorgvuldige afweging. Het is jammer dat het zo moet. Maar een andere oplossing zou geen recht doen aan de belangen van homo's of aan de belangen van orthodox-christelijken. Wanneer de overheid wil ingrijpen op een terrein met maatschappelijke gevoeligheden, dan zijn differentiaties en uitzonderingen onvermijdelijk. Belangrijk is echter dat homoseksuelen van tevoren weten welke bedrijven, instellingen en scholen onderscheid mogen maken op grond van homofilie.

„Een van de onderliggende uitgangspunten van het rapport is, dat wanneer mensen er zich voor schamen dat ze discrimineren, hun principes kennelijk niet zo sterk zijn dat ze voorrang moeten krijgen. Je moet enkel ruimte geven aan mensen die op basis van hun principes willen discrimineren wanneer ze daar zo sterk van overtuigd zijn dat ze dat ook openlijk willen zeggen”, aldus Kees Waaldijk.

Discriminatiebestrijding

Het tweede rapport is afkomstig van de psychologe Marianne Hoogma. Zij heeft onderzocht wat de literatuur leert over de effectiviteit van de bestrijding van discriminatie en op welke manier men discriminerend handelen met betrekking tot seksuele en relationele voorkeuren kan tegengaan of voorkomen. Zij komt tot de constatering dat er ten opzichte van homoseksuelen en niet-huwelijkse leefvormen een veel minder discriminerende houding is gegroeid in de Nederlandse samenleving. Vooral de toegenomen ongodsdienstigheid en de groeiende invloed van wetenschap en techniek hebben daaraan bijgedragen. De toenemende tolerante houding betekent echter nog lang niet altijd dat in de praktijk discriminatie verdwenen is. Anti-discriminatiewetgeving is weliswaar noodzakelijk, maar niet voldoende om discriminatie doelmatig te kunnen bestrijden. Hiervoor is het nodig dat de homoseksualiteit door de media, voorlichting, het onderwijs en de overheid

Studiedag Wet Gelijke Behandeling en „discrībānk”

De Interfacultaire Werkgroep Homostudies van de Rijksuniversiteit Utrecht, houdt op 9 juni a.s. een studiedag met als centrale probleemstelling Welke vormen neemt homodiscriminatie in Nederland aan en wat is daartegen te doen door middel van de overheid? Daarnaast verzoekt de Werkgroep Homostudies een ieder die gevallen kent van homodiscriminatie, deze aan haar „discrībānk” door te geven, opdat om de zoveel tijd een aanvulling kan verschijnen op het rapport van Marion Dobbeling en Pieter Koeners. Voor informatie met betrekking tot de „discrībānk” en studiedag „Wet Gelijke Behandeling” kan men zich wenden tot: Werkgroep Homostudies, Heidelberglaan 2, 3584 CS Utrecht (030-533444). Het drietal beschouwde rapporten rond de Wet Gelijke Behandeling is vanaf medio mei via de boekhandel te bestellen bij de uitgeverij Homologie, Postbus 16584, 1001 RB Amsterdam (020-235142). Het rapport van Waaldijk en Tielman zal bovendien in verkorte versie verschijnen in het NJCM-Bulletin, mei 1984 - aanwezig op studielandschap der Juridische Faculteit en de bibliotheek van het Bonnefantencomplex.

Grondrechtenafweging

Het eerste rapport is samengesteld door de Maastrichtse jurist mr. Kees Waaldijk en de Utrechtse socioloog dr. Rob Tielman. Het handelt over de afweging van grondrechten rond de Wet Gelijke Behandeling bij mogelijke botsingen tussen handhaving van het non-discriminatiebeginsel en het respecteren van de vrijheden van godsdienst, levensbeschouwing, onderwijs en vereniging. De vrijheid van meningsuiting speelt hierbij geen rol: „Het woord behandeling geeft al aan dat niet alles hieronder valt, alleen de manier waarop de mensen door elkaar - instellingen en individuen - worden behandeld. Bejegening valt daarbuiten, wat inhoudt dat de wet niet van toepassing is op verbale en andere meningsuitingen;

in toenemende mate als iets vanzelfsprekends aan de orde wordt gesteld, en niet alleen als het problematisch is. Door op een vanzelfsprekende en gelijkwaardige manier met hun homosexualiteit om te gaan, kunnen ook homoseksuelen zelf discriminatie tegengaan en voorkomen.

Onthutsende lijst

In een overzicht van ongeveer 800 gedocumenteerde gevallen van vele soorten van homodiscriminatie en discriminatie van alleenstaanden in Nederland, geven de psychologe Marion Dobbeling en de historicus Pieter Koenders een verbazingwekkende inventarisatie van feitelijke voorbeelden van discriminatie van homoseksuele mannen en vrouwen in Nederland in het afgelopen decennium. Het is een onthutsende lijst, met gevallen van discriminatie in ons maatschappelijk bestel, uiteenlopende van de huiselijke kring tot in de politiek, door het hof of in de rechtspraak. Vooral de agressie tegen homoseksuelen op de openbare weg is schrikbarend. Het is - volgens Waaldijk - verbazingwekkend dat er zoveel gevallen boven water zijn gekomen, te meer daar het kenmerk van homodiscriminatie nu juist is dat het zo in verborgenheid plaatsvindt: „Mensen durven vaak niet te zeggen dat ze zich gediscrimineerd voelen, want dan zeggen ze tevens dat ze homoseksueel zijn. De waarde van dit rapport is dat het een aanvulling vormt op het „roze rapport”, waarin men een poging heeft gedaan om gevallen te inventariseren, maar waarin men niet verder komt dan zo'n twintig gevallen - waarmee dus niet echt hard

werd gemaakt dat het noodzaak was met wetgeving en ander beleid ter zake te komen. Dit rapport geeft juist een rechtvaardiging: er is inderdaad een maatschappelijk probleem, waarin de wetgever moet en kan ingrijpen”.

Wet Gelijke Behandeling

In het verleden was de discriminatie van homoseksuelen zo omvangrijk dat het ondenkbaar was dat er een Wet Gelijke Behandeling voor homoseksuelen zou komen. En als die er al zou zijn gekomen, dan zou het een **dode letter** zijn gebleven omdat er geen maatschappelijk draagvlak voor zo'n wet was. Nu blijkt dat een overgrote meerderheid van de Nederlandse bevolking van mening is dat homoseksuelen op voet van gelijkheid moeten worden behandeld, heeft zo'n wet wél voldoende draagvlak. „Het percentage van mensen die zeggen dat homoseksuelen zo moeten leven zoals ze dat zelf willen en dat homosexualiteit geen ziekte is en niet zondig, neemt enorm toe en ligt in de buurt van 80 tot 90 procent. Aan de ene kant lijkt Nederland vrij tolerant, met weliswaar nog steeds een harde kern die zeer intolerant is, ook in zijn opvattingen, maar het blijkt aan de andere kant dat ook mensen die zeggen tolerant te staan ten opzichte van homosexualiteit, in feite nog wél discrimineren. Soms zijn ze zich daar niet eens van bewust, vaak doen ze het echter wél bewust en haalt men smoezen aan: Het is niet omdat je homoseksueel bent, maar omdat je er zo vrouwelijk uitziet”!

Het feit dat er nog volop wordt gediscrimineerd en het feit dat er in de opvattingen een vrij grote steun is

Enkele jaren geleden nog werd het als een zeer grote doorbraak beschouwd dat homo's massaal de straat opgingen in Roermond om te protesteren tegen de discriminerende opvattingen van de aldaar zetelende bisschop.

voor een Wet Gelijke Behandeling, maakt dat deze wet kan bestaan en ook enigszins succes kan hebben. Een dubbelheid welke voorwaarde is voor wettelijk ingrijpen.

Maatschappelijk gevoelig

In het ten geleide bij het voorontwerp van de Wet Gelijke Behandeling, zoals toegelicht door de toenmalige staatssecretaris van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk, mevrouw J.G. Kraaijveld-Wouters, sprak de onderminister de verwachting uit dat het Wetsontwerp Wet Gelijke Behandeling eind

1982 wel bij de Tweede Kamer zou liggen. Voor een deel is dat optimisme niet gerechtvaardigd gebleken, gezien het feit dat nu - april 1984 - nog steeds niets van dien aard door de Tweede Kamer in behandeling is genomen. „Momenteel ligt de officiële toezegging op eind 1984, maar omdat de principebesluiten nog door het kabinet genomen moeten worden en de verdere uitwerking van het wetsontwerp nog moet plaatsvinden, is er niemand meer in Nederland die gelooft dat dit voor eind 1984 gebeurd zal zijn. Als het in 1985 komt zou het mooi zijn”, volgens Waaldijk. De staatssecretaris Kappeyne van de Copello heeft

thans het beleid geen woord hierover te zeggen; eenvoudig omdat de kwestie maatschappelijk erg gevoelig ligt en zij er derhalve niet op vooruit wil lopen.

Walter van Bree

Bronnen

- 1) *Advies over de wettelijke bestrijding van discriminatie wegens Homofilie („Roze Rapport”). Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. Rijswijk, mei 1981.*
- 2) *Voorontwerp van een Wet Gelijke Behandeling/Wetsontwerp en memorie van toelichting. Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. Rijswijk, september 1981.*

Dynasty

vervolg van pag. 3

Een van de meest opmerkelijke onderdelen van het onderzoek is de plaats die de universiteit inneemt in het leven van de toelichte.

Sommige universiteiten zijn daarbij duidelijk meer populair dan andere. Van Hezewijk ging na wáár zijn respondenten hebben gestudeerd en vervolgens waar hun zoons, voorzover ook deze nu op hoge posities zitten, hun universitaire opleiding volgden.

Dochters bleken, gezien de voorwaarde van een hoge positie, in het geheel niet van belang. Daarbij moet wel worden bedacht dat het voor de vaders in de studententijd gaat om de periode rond de Tweede Wereldoorlog, terwijl hun zonen bijna allen in de zestiger jaren hebben gestudeerd, een tijd waarin de tweede emancipatiegolf nog moest komen. Maar niettemin: „Vrouwen zijn alleen belangrijk voor vers bloed en om financiële allianties tussen families te beklinden”, aldus chargeert Van Hezewijk.

Onder de respondenten (de vaders) bleek de Leidse universiteit al het meest populair; 23% studeerde aan de Leidse Alma Mater. Maar ook Utrecht, volgens Van Hezewijk voor de oorlog de universiteit van de oude, hervormde adel, scoort hoog met 15%. Tien procent studeerde in Nijmegen, evenveel als aan de universiteit van Amsterdam.

De vrije universiteit scoorde 7%. 15% studeerde in het geheel niet. Dit bleken die „leden” van de toelichte te zijn, waarvoor volgens Van Hezewijk „rijkdom” de hoofdfunctie vormde. Ruim 20 jaar later, onder de hooggeboren en weledelgeboren zoons, blijkt dit beeld nogal te zijn verschoven: 31% studeerde in Leiden, nog maar 7% in Utrecht, 21% aan de UvA, 15% aan de Vrije Universiteit.

In Nijmegen studeerde geen van de zonen, wat volgens Van Hezewijk kan samenhangen met de verschuiving van domicilie en oriëntatie van de toelichte naar de Randstad. Heeft Leiden verder aan populariteit gewonnen, Amsterdam met zijn beide universiteiten is in de 60'er jaren onder de toelichte de meest bezochte studentenstad.

Opmerkelijk, maar wellicht niet verrassend, is de heerschappij van de juridische studierichting: 45% van de vaders studeerde rechten en maar liefst 49% van hun zonen in hoge posities. Daarentegen nam het belang van de economie af van 18% tot 8%. Van de dochters overigens bleek bijna niet één rechten te hebben gestudeerd, zo vertelt Van Hezewijk. Hoewel het in het onderzoek van Van Hezewijk om een betrekkelijk gering aantal van 60 respondenten gaat, is de tendens duidelijk. Bovendien was, aldus van Hezewijk, ook in zijn reserve-interviews, niet opgenomen in dit onderzoek, sprake van een gelijk beeld.

Voor de postdoctorale studies vond Van Hezewijk dat toelichte na de studie dikwijls voor een jaar óf in Engeland, dan wel in Zwitserland rond het Meer van Genève verder studeert. In geen geval ging men echter naar de Verenigde Staten. De „business schools” aldaar werden niet zo interessant geacht en waren volgens een aantal respondenten vooral bestemd voor de managers, niet voor de toelichte zelf. Uit de journalistieke beschrijving van de gesprekken (De kleren van de keizer) blijkt dat echte technische kennis door veel respondenten maar als ballast wordt ervaren. Uitspraken als „Ik ben geen manager” of „Je moet amateur zijn” (om een topfunctie te vervullen), zijn daarvoor in hoge mate illustratief. Van de postdoctorale instituten in Nederland werden het NIAS in Wassenaar, het Europa-instituut in Leiden en het GIT in Nijmegen enige malen genoemd.

Van Hezewijk ging verder na hoe carrières van mensen uit de toelichte dikwijls verlopen en wie daarop (naar de mening van henzelf) de meeste invloed hebben gehad. Hoog boven alle anderen blijken het familieleden te zijn geweest die belangrijk zijn voor de carrière: door 36% van de respondenten werden deze spontaan genoemd, al bleek ook in deze kringen althans naar eigen zeggen een tegenzin gevoeld tegen vermeende of reële vormen van nepotisme. Van Hezewijk

verwijst even naar Dallas, hoewel Dynasty wellicht een meer passende vergelijking zou zijn geweest. Hoe belangrijk de familie ook is, de professoren blijken als goede tweede door 16% van de respondenten genoemd te zijn als mensen die van grote invloed op de carrière zijn geweest.

Het hoogleraarschap bleek daarentegen nauwelijks interessant als beroep voor Van Hezewijks toelichte en dan nog vooral in de eindfase van de loopbaan, dus als aanloop tot het pensioen.

Wel bleek de universiteit van groot belang voor de relaties van toppers met andere toppers. Het beroep en de politiek bleken de belangrijkste bronnen voor (informele) relaties, maar meteen daarna de universiteit en de wetenschap. Maar liefst de helft van de respondenten bleek in de studententijd bestuurslid te zijn geweest van een studentencorps.

Voor de zonen ligt dat aanmerkelijk lager, maar daarbij moet worden bedacht dat zij studeerden in de roerige sixties, waarin de corpora een wankel dieptepunt beleefden. Veel academici onder Van Hezewijks elite zijn lid van de Hollandse Maatschappij voor Wetenschappen in Haarlem, een club waarvan men alleen middels uitnodiging lid kan worden. Verder hadden enkelen deel uit gemaakt van het bestuur van w.o.-instellingen, maar vooral ook in TNO en in het

ZWO-bestuur komen we de elite tegen, evenals overigens in het Rode Kruis en in de Teldersstichting, het wetenschappelijk instituut van de VVD.

Hozeer Van Hezewijk ook een toelichte weet te beschrijven en af te bakenen, dat betekent niet dat zijn top 59 of z'n top 700 op straat te herkennen zou zijn: „Zeer typerend voor de Nederlandse elite is de eenvoud”, zegt Van Hezewijk. Zelden bewoont men een exceptioneel groot huis of „wordt men gereden” (dat wel) in een grote wagen. Nederland staat al eeuwen bekend om z'n bescheiden elite, aldus Van Hezewijk. Maar onmiskenbaar zijn de gemeenschappelijke kenmerken. Leiden en de rechtenstudie kwamen al aan bod. Maar ook „hecht men grote waarde aan innerlijke en uiterlijke cultuur en gedrag (...). grote aandacht voor hogere geestelijke waarden, klassieke cultuur en een „elitair” wijze van spreken zijn kenmerkend, en erg belangrijk omdat de elite zich vooral hiermee onderscheidt en herkent”.

Maar het meest essentieel voor het verschijnsel elite is misschien wel dit citaat uit De kleren van de keizer: „Het is misschien een ernstige handicap van ons dat je nauwelijks weet wat er onder gewone mensen leeft, maar ik denk dat dat zelfs bij actiegroepen speelt”, aldus één van de respondenten uit de toelichte.

Bert Bakker/UP

„Slik” neemt intrede in Ravelijn-wijkgebouw

Maastrichts studentenleven gaat bloeiend de lente in

Terwijl de Nederlandse studentenpopulatie ten noorden van Maastricht steen en been klaagt vanwege het nooddriftige bestaan dat hen is opgedrongen na de invoering van de tweefasestructuur, bloeit het studentenleven op het Balkon van Europa nog steeds. Op het moment dat bijvoorbeeld Wageningse studentenverenigingen besluiten de deuren te sluiten tussen 20.00 en 22.00 uur, lijken tijden van wel- eer in het Zuidlimburgse te her- leven. Circumflex met haar lift- centrale, NSEM met een congres 'Leren voor de Gezondheids- zorg' en sociaal-gezondheidskun- digen met hun faculteitsblad SGakel en actieve studievereni- ging Agora gooien hoge ogen. De kroon op de studentenactiviteit is wellicht het op vrijdag zes april geopende „café” Slik in de Rave- lijnbuurt, naar het zich laat aan- zien een unicum voor Maas- tricht.

Slik

Henk Landa, vierdejaars medicijn- en, is het brein achter Slik, een an- der soort café in Maastricht. Hij liep al langer rond met het idee om iets op poten te zetten waar mensen hun eigen ideeën kwijt konden. Sinds 31 december 1983 is het plan in een stroomversnelling gekomen. Een aantal mensen gaf toen een oudejaarsfeest in de kelder van het tuurthuis in de Ravelijn, en men was zo opgetogen over die ruimte dat men besloot om eens te kijken of er niet iets meer permanents van gemaakt kon worden. De groep van 15 mensen, die langzaam uit- groeide tot een club van 25 heeft de maanden die volgden keihard ge- werkt om het plan te verwezenlij- ken. Henk: „We hebben onderhan- delingen gevoerd met de gemeente en allerlei andere instanties. Dat ging erg moeizaam, in het begin za- gen ze het niet zo zitten. Maar uit- eindelijk zijn ze op een hele mooie manier overstag gegaan, en we hebben nu echt alle waardering hoe ze ons uiteindelijk heel goed geholpen hebben. En we hebben steun van de

brouwerij van Gulpen Bier, die lui zagen het wel, zo iets. Een „vrij” café voor jongeren, dat heb je hier in Maastricht nog niet echt. Dus niet alleen voor studenten hoor, zeker niet!” Paul Brouwers, vierdejaars Sociale Gezondheidskunde en be- heerder van het wijkgebouw („Schrijf ook maar dat er nog drie ateliers te huur zijn!”) legt uit waar de schoen knelde bij de gemeente, in wezen zijn werkgever: „Nou, ze hadden om te beginnen waarschi- njk al wat moeite met Henk, omdat hij hier in de Ravelijn „gekraakt” heeft. Maar het grootste probleem

zat 'm in de betalingsgaranties. Die 25 mensen waren natuurlijk niet kredietwaardig, en dat was voor de gemeente wel een groot struikel- blok. Na lang soebatten en het aan- tonen dat Maastricht zo'n tent voor jongeren nodig heeft, zeiden ze „Okee, maar dan willen we wel twee maanden huur vooruit”, en, nou ja, dat is uiteindelijk één maand vooruit geworden. En ik heb ze zes weken tevoren de sleutel al gegeven, zodat ze de zaak konden opknappen, schilderen en zo. „Da's allemaal winst. En wat betreft het geld, ze krijgen dus geld van de

brouwer, en ik geloof ook 3000 gul- den van de RL, en ook direct van CRM!”

De doelstelling van Slik, een cultu- reel café met een open podium, werd bij de opening op zes april zeker gehaald. De openingsavond, waar zo'n 280 bezoekers een omzet van zeven vaten bier en alle aanwe- zige sterke drank realiseerden, was een succes onder meer door de per- formances van een „action-pain- ter”, een Afrikaanse percussie- band, een dansgroep en een act waarbij drie lieflijke dames met snijbranders een kruiwagen aan stukken sneden. Hans ter Horst, tweedejaars Stadsacademi en lid van de activiteitengroep: „Ja, het ging goed hè! Ik denk ook wel dat we zo kunnen doorgaan”. Henk meldt dat Slik tot half juni zo onge- veer vol zit. En „als het allemaal zo blijft lopen, denken we erover om nog een tweede avond open te gaan. Vooral ook als de groep me- dewerkers groot genoeg is. En mis- schien beginnen we wel iets van een alternatief filmzaaltje in de toneel- ruimte hierboven. Maar voorlopig zijn we alleen op de vrijdagavonden open”.

Paul Brouwers: „Ik vind het echt fantastisch, wat daar gebeurt. Mis- schien leuk om te weten: de bar- groep van Slik bestaat helemaal uit vrouwen, en de cafévergunning is ook van een vrouw. Ze worden ook goed geholpen door het advocaten- collectief, pro deo ja. Die hebben Slik ook geholpen met de structuur: een stichting die de zaal huurt, en vervolgens ter beschikking stelt aan

de vereniging Slik, waar je dus lid van moet zijn om het café te bezoeken. Dat is fiscaal en financieel het beste. En ze hebben dus ook twee Makropasjes ja, haha!”

Wat betekent het nu dat jij beheer- der bent van het wijkgebouw?

Paul: „Tja, ik ben dus gevraagd door de gemeentelijke dienst Wel- zijn of ik dat niet wilde worden. Ze kenden me daar nog uit mijn Cir- cumflextijd, ik heb een tijd in het bestuur gezeten. Ik moet materiaal en zo „bewaken”, en zorgen dat de nutsvoorzieningen het doen: ver- warming, gas, water, electra, afvoer en zo. Ik loop er dan ook vaak even binnen. Om de verwarming af te zetten bijvoorbeeld, want er zijn wel eens cursussen in het gebouw, en dan verwachten ze wel van je dat je de verwarming een uur tevoren aanzet, maar 'm zelf uitzetten dat is er niet bij. En dat bewaken, tsja... Ik ben wel blij dat ze bij Slik een alarminstallatie hebben. Die werkt op infraroodlicht, en er zit een sire- ne buiten op het gebouw. Als die overgaat – ik woon schuin tegen- over het wijkgebouw – dan bel ik eerst de politie, en ik ga pas naar binnen als zij er zijn. Ik vind het na- melijk best eng om 's avonds door dat gebouw te lopen...”

Liftcentrale

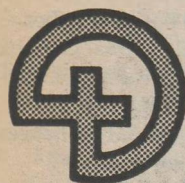
Ook de studentenvereniging Cir- cumflex loopt uitstekend. Het op- treden van de Luikse formatie Les Olivettes was een groot succes, en de nieuwste troef van de Flexen is een liftcentrale. De steeds stijgende kosten van het openbaar vervoer waren aanleiding om iets dergelijks op poten te zetten. Nu is liften voor studenten al lang de gewoonte zaak ter wereld, getuige de honder- den briefjes van liftvragers die over- al op prikborden hangen. Circum- flex wil vraag en aanbod nu stroom- lijnen. Mensen die een plaats over hebben in hun auto en mensen die een lift vragen kunnen Circumflex bellen (werkdagen 12.30-13.30 en 20.00-24.00 uur, telefoon 51088) waarna passende telefoonnummers worden uitgewisseld.

SGakel

De studenten Sociale Gezondheids- kunde roeren zich ook nog steeds. Na verkrijging van een lang bevochten subsidie is onlangs het eerste ex- emplaar verschenen van het facul- teitsblad SGakel. Een platform voor het uitwisselen van meningen, dat is de doelstelling. Technisch een alleszins redelijk blad, hoewel het gehalte van de inhoud nog wat kan stijgen. De omgekeerde situatie vinden we bij het blad van de juris- ten Carabas. Agora, SG-studiever- eniging, is ook nog steeds actief. Het beleid van deze club is wat meer van actiegericht op persoons- gericht georiënteerd. Mensen met probleempjes, ideeën, frustraties, of gewoon zin in een babbel kunnen nu naast de „donderdagvergade- ring” (iedere donderdag om 12.30 uur in kamer 316, na de paasvakantie in de voormalige Kokokamer) ook op het „Spreekuur” op dinsdag- en woensdagmiddag om 14.00 uur terecht.

Evelyn de Leeuw

leenarts medibanda b.v.

lid "Orthobanda"

wycker brugstraat 12 - 6221 EC maastricht - telefoon 043 - 10349

- Detailhandel en groothandel in medische instrumenten en apparatuur.
- Ruime sortering in showroom.
- Speciale tarieven voor studenten.

Na je kandidaatsexamen

Bedrijfs- kunde studeren

In het komend studiejaar 1984-1985 zal vanwege de Wet twee-fasenstructuur wetenschappelijk onderwijs en het Taakverdelingsplan voor het wetenschappelijk onderwijs onze postkandidaats opleiding bedrijfskunde voor de **LAATSTE** keer in Delft van start gaan*.

Inlichtingen over de studie, o.a. de overgangsregeling, zijn te verkrijgen bij:
**Interuniversitaire Interfaculteit
Bedrijfskunde**
Poortweg 6, 2612 PA Delft.
tel. 015-569254

* De Interfaculteit Bedrijfskunde zal vanaf 1 januari 1985 in Rotterdam op het Woudestein complex van de Erasmus Universiteit gevestigd zijn.

interuniversitair instituut bedrijfskunde - delft

Boeken op het gebied van GENEESKUNDE!

Boeken op het gebied van RECHT!

U vindt ze bij:

Nieuwstraat 9, 6211 CR Maastricht
Tel. 043-10825

'N PAAR STELLINGEN VAN DE MEEST GEPROMOVEERDE DRUKKER

Krips Repro - drukker van de meeste proefschriften in Nederland - stelde een aardig stellingenboekje samen. U ontvangt het als u uw dissertatie in productie geeft bij Krips Repro. Bel voor informatie met de afdeling Dissertaties.

Kaapweg 6, 7944 HV Meppel
Postbus 106, 7940 AC Meppel
telefoon 05220-53731

NBBS reizen

goedkope retourvluchten naar o.a.

FARO	450,-
LISSABON	455,-
MALAGA	458,-
ATHENE	467,-
TEL AVIV	722,-
CAIRO B	850,-
NEW YORK	900,-
MIAMI	1340,-
LOS ANGELES	1484,-
SINGAPORE	1495,-
JAKARTA	1848,-
JOHANNESBURG	1935,-
RIO DE JANEIRO	1976,-
TOKYO B	2125,-

"vanaf" prijzen B = vertrek Brussel

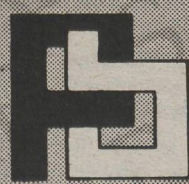
strand en avontuur vakanties naar o.a.

NEDERLAND kanoweekend	85,-
FRANKRIJK riviertocht	675,-
SPANJE strand	721,-
Costa del Sol 2 wkn	955,-
GRIEKENLAND rondreis & strand	1350,-
BALEAREN zeezeilen	1695,-
Mallorca 2 wkn	1695,-
PORTUGAL rondreis & strand	1695,-
Troia 2 wkn	2675,-
EGYPTE rondreis	2675,-

maar ook bussen, boten en treinen, korte stadentrips, etc. Boeking en informatie bij de NBBS Reiswinkels in 29 steden of bel

071-14 57 57
Haal vanaf 10 mei het gratis USA-nummer van het Budgetreizen Magazine.
NBBS: voordelig weg voor iedereen
NBBS (lid ANVR)

DE LOKALE BANK MET MONDIAAL KARAKTER

BANQUE PARIBAS

Vrijthof 17b, 6211 LD Maastricht, 043-11477.

Bureau Onderwijs FdG

Aan de tweedejaars studenten geneeskunde

Blok 2.7: „Gezondheid, Gezondheidszorg en Samenleving“

Na afloop van het blok „De Oudere Mens“ zal voor tweedejaarsstudenten het blok „Gezondheid, Gezondheidszorg en Samenleving“ beginnen. Uitgangspunten van dit blok 2.7. zijn een oriëntatie in het veld van de Sociale Geneeskunde en de wetenschappelijke benaderingen die hierin bruikbaar zijn.

De **blokopening** zal plaatsvinden op dinsdag 12 juni 1984 van 11.00 tot 12.00 uur in het auditorium Randwyck.

Het **blokboek** zal in de daaraan voorafgaande week verkrijgbaar zijn bij de informatiebalie van het Bureau Onderwijs FdG.

De **onderwijsgroepbijeenkomsten** zijn als volgt:

Dinsdag 12-6-1984, 13.00-15.00/15.00-17.00 uur; donderdag 14-6-1984 9.00-11.00/11.00-13.00 uur; dinsdag 19-6-1984 13.00-15.00/15.00-17.00 uur; donderdag 21-6-1984 9.00-11.00/11.00-13.00 uur; dinsdag 26-6-1984 13.00-15.00/15.00-17.00 uur; donderdag 28-6-1984 9.00-11.00/11.00-13.00 uur; dinsdag 3-7-1984 13.00-15.00/15.00-17.00 uur; donderdag 5-7-1984 9.00-11.00/11.00-13.00 uur; dinsdag 10-7-1984 13.00-15.00/15.00-17.00 uur; donderdag 12-7-1984 9.00-11.00/11.00-13.00 uur; dinsdag 17-7-1984 13.00-15.00/15.00-17.00 uur.

Voor de **indeling** van de onderwijsgroepen, alsmede voor de **kamer** en **lokatie** waar de bijeenkomsten plaatsvinden, wordt verwezen naar het blokboek.

De **bloktets** zal op 19 juli 1984 worden afgenomen in het Auditorium Randwyck. Voor de helft van de jaargroep zal dit in de onderwijsgroepkamers gebeuren; voor de andere helft worden hiervoor de Colloquiumkamer 0.124 en 0.126 en het Auditorium Randwyck benut.

Rechtsgeleerdheid

* Denk aan de roosterwijzigingen i.v.m. goede vrijdag 20 april! De universiteit is dan gesloten.

* Ook het nieuwe blok begint met roosterwijzigingen: maandag 30 april is een vrije dag (Koninginnedag).

* De lezing van dhr. Jeukens over het verloop van de zaak „Nachtlanding tegen de gemeente Maastricht“ kon op 10 april helaas niet doorgaan. Een nieuwe datum hiervoor (waarschijnlijk 8 mei) volgt binnenkort via de infoborden.

* Op 24 april en 8 mei is er een excursie voor eerstejaars naar Den Haag.

* Op woensdag 2 mei is er een hearing in de kollegezaal over het examenreglement voor het studiejaar 1984/1985: 16.00 uur.

* Bureau onderwijs heeft sinds kort een eigen brievenbus (bij de vensterbanken). Alle post voor examencommissie, onderwijscommissie etc. en enquêteformulieren graag hierin stoppen en niet meer bij de interne enveloppen leggen.

* De vereniging voor Juridische Studenten te Leiden organiseert op 18 mei a.s. een congres, genaamd „Jurist en Werk“. Dit congres beoogt de rechtenstudent inzicht te verschaffen in zijn toekomstmogelijkheden en de werkgelegenheid die de verschillende studierichtingen kunnen bieden. Sprekers uit traditioneel juridische beroepen, bedrijfsleven en overheid zullen over de aard van hun werkzaamheden spreken. Tevens zal aandacht worden besteed aan de vraag of er een discredipantia bestaat tussen de studie en datgene wat van de pas afgestudeerde jurist wordt verlangd. Het congres vindt plaats in de Stadsgehoorzaal te Leiden. Het programma luidt als volgt:

Jurist en Werk

Plaats: Stadsgehoorzaal te Leiden.
Datum: 18 mei 1984 (vrijdag).
9.00 Aankomst en koffie
9.15 Officiële opening
9.25 Inleiding
9.45 Forum: **De Jurist als Jurist**
- Advocatuur
- Magistratuur
- Belastingpraktijk
- Notariaat
10.30 Pauze
10.45 Verloop De Jurist als Jurist
12.00 Lunchpauze/eventueel met informatiemarkt
13.15 Forum: **Bedrijfsleven en Buitenland**
- Multinationals
- Bank en Verzekeringswezen

- Midden- en kleinbedrijf

- Buitenland/Nederlandse antillen

15.00 Theepauze

15.25 Forum: **Overheid en Politiek**

- Departementen

- Gemeente/Provincie

- Belastingdienst

- Partij-politiek

- Sociaal-economisch organisaties

17.15 Conclusie en sluiting

17.35 Einde

N.B. Tijdens de fora is er volop gelegenheid om vragen te stellen.

Inlichtingen: Vereniging voor Juridische Studenten te Leiden, Hugo de Grootstr. 27, 2311 XK Leiden, tel. 071-149641 of: Wendelien Elzinga, tel. 888744.

* Eerstejaarsopstellen kunnen ingeleverd worden op woensdag 25 april tussen 9 en 10 uur. Tweedejaars werkstukken op dinsdag 24 april tussen 10.30 en 11.30 uur.

* Op vrijdag 11 mei om 15.00 uur vindt een lezing plaats van de heer Lutters van huisvesting. Plaats: kollegezaal.

* De fakulteitsraad vergadert op woensdag 25 april om 14.00 uur in de praktikumruimte.

Skillslab

Aan alle 5e- 6e-jaars studenten Medische Fakulteit

Kennistoetsing vaardigheden

In het kader van een onderzoeksproject: "Evaluatie van medische vaardigheden" wordt een kennistoets over vaardigheden afgenomen. Deze kennistoets over vaardigheden heeft precies dezelfde vorm als de bekende „voortgangstoets“. Het is belangrijk dat aan deze experimentele toetsing zoveel mogelijk mensen meedoen. We willen jullie dan ook vragen mee te werken. De tijd die nodig is om de toets in te vullen zal afhangen van het studiejaar waarin je zit. Uiteraard is deelname vrijwillig en telt op geen enkele manier mee in een beoordeling van studieresultaten. Bij deelname zal een vergoeding van f 15,- worden verstrekt. Men kan zich opgeven door middel van een aanmeldingsformulier wat uitgereikt wordt tijdens de reguliere vaardigheidstoets of bij de balie van het Skillslab. (616100 tst. 251).

6e-jaars studenten:

Plaats van afname: Auditorium Randwyck

Aanvang: vanaf 18.30 uur

Datum: 25 april 1984

5e-jaars studenten:

Plaats van afname: Auditorium Randwyck

Aanvang: vanaf 18.30 uur

Datum: 14 mei 1984

Algemeen

Landelijk symposium „kwaliteit in de wetenschap, een meetbaar begrip?“

Op donderdag 17 mei 1984 zal aan de Leidse Universiteit een landelijk Symposium over „Kwaliteit in de Wetenschap, een meetbaar begrip?“ gehouden worden. Wij willen u langs deze weg uitnodigen hieraan deel te nemen. Verder verzoeken wij u door middel van het affiche aan de binnenkant van dit schrijven aan dit Symposium verdere bekendheid binnen uw groep, instituut of organisatie te geven. Het symposium richt zich op de vraag, wat wetenschapsbeoefenaren verstaan onder „kwaliteit“: in deze tijd van beoordelingen en evaluaties een veel gehoord maar weinig uitgewerkt begrip. Bovendien een begrip dat verlerle aspecten heeft. Kan kwaliteit „gemeen“, op enigerlei wijze geoperationaliseerd worden? Wat is de waarde van publicatie- en citatie-tellingen? Kunnen op deze wijze „wetenschapsindicatoren“ ontwikkeld worden? Hoe kunnen dan de grote verschillen in de aard van wetenschapsbeoefening in de zeer uiteenlopende gebieden van wetenschap tot uiting komen? Waar blijven andere aspecten van kwaliteit, zoals de ethische, esthetische en maatschappelijke?

Een groot aantal wetenschapsbeoefenaren uit vele disciplines zal op deze vragen een „eigenzinnig“ antwoord geven. Wij noemen u bijdragen van directeur-generaal Wetenschapsbeleid dr. E. van Spiegel, RAWB-voorzitter dr. H.G. van Bueren, Tweede Kamerlid J.A.C. Wallaghe en van de hoogleraren H.W. Plekiet, J.E. Ellemers, H.A. Becker, P.A. Vroon, C.J.M. Schuyt, J. Kistemaker, H.W. van der Dunk, J.F. Boissevain, W.K.B. Hofstee, F.F.J. Drijkoningen, G.P. Hoefnagels,

Ch.J. Enschede, M. van de Vall, H. Bloemendal.

Rond 20 april a.s. zullen wij u het meer definitieve programma toesturen. Korte samenvattingen van de bijdragen zullen in een symposium-brochure gebundeld worden. Het ligt in de bedoeling naar aanleiding van dit symposium in het najaar een uitgebreide bundel in boekvorm uit te geven.

Organisatie

Het symposium wordt georganiseerd door de Stafgroep Onderzoekbeleid (diensten OWZ-/PISA) van de Rijksuniversiteit Leiden, onder auspiciën van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen en het Leidse College van Bestuur. Organisatorische ondersteuning wordt verzorgd door de Dienst Sociaal-Wetenschappelijk Onderzoek (DSWO) van de Leidse Universiteit.

Inschrijving vóór 1 mei 1984

Voor deelname aan het symposium wordt vooraanmelding (sluitingsdatum: 1 mei 1984) en een bijdrage van f 45,- gevraagd. In deze bijdrage zijn o.a. de kosten van lunch en symposium-brochure inbegrepen. Voor inschrijvingen kunt u gebruik maken van bijgevoegd inschrijvingsformulier. U kunt ook telefonisch reserveren, bel daarvoor (071-148333, toestel 2267). Voor inlichtingen kunt bellen naar: dr. A.F.J. van Raan, tel. 071-148333, toestel 3997/3136 (inhoudelijk), mw. L. Balfort, tel. 071-148333, toestel 2267 (organisatie).

Betaling

U gelieve gelijktijdig met uw aanmelding het verschuldigde bedrag over te maken op giro-nummer 2221147 van de Rijksuniversiteit Leiden/DSWO onder vermelding van „symposium, mei 1984“.

Leiden, 26 maart 1984

Verenigingen

COC

Elke werkdag open van 14-17 uur.

Agenda:

Dinsdag 1 mei werkwinkel en café Rosé vanaf 20 uur.

Dinsdag 8 mei 20.15 uur vrouwenfilms: A Comedy in six unnatural acts en Witches and faggots, dykes and pofters.

Dinsdag 15 mei werkwinkel en café Rosé vanaf 20 uur.

Dinsdag 22 mei 20.30 uur in het City Centrum Capucijnenstraat toneelgroep „De Roze Rimpel“ met het toneelstuk „Grenzen“. Zaterdagmiddag 26 mei 14 uur laatste themamiddag voor ouders van homoseksuele kinderen.

Reünie SSR-Groningen

Oproep bestemd voor reünisten SSR-Groningen

Op 17 november 1984 wordt te Groningen een reünie georganiseerd bedoeld voor oud-leden van SSR-Groningen („VERA“). Teneinde de belangstelling te peilen worden geïnteresseerden verzocht het liefst voor 25 april a.s. contact op te nemen met N.H. Groenman, cap.gr. Medische Psychologie, tel. 862277 (werk) of 043-629392 (thuis).

Aktiviteitenagenda NUG

Woensdag 2 mei, 19.30 uur, Aula, lezing: De viergeleding van de mens in relatie tot de natuurrijken“ door Aart van der Stel.

In het vorige subblokje werd duidelijk dat je aan de mens twee polaire krachtprincipes waar kunt nemen, die tot in de kleinste anatomische structuur waarneembaar zijn en die door een verbindend, rhythmiserend middengebied met elkaar verbonden worden. Aart van der Stel zal laten zien dat je met evenveel recht aan de mens vier geledingen i.p.v. drie waar kunt nemen als je maar vanuit een totaal andere invalshoek naar de mens wilt kijken. Het driedelige mensbeeld is in zijn uitgebreidheid volstrekt nieuw in de geschiedenis van de mensheid; het vierledige mensbeeld knoopt aan bij een voorstellingswereld die we ook al bij de Griekse filosofen aantreffen. De vierheid in de natuur komen we in verschillende hoedanigheden tegen: vier elementen: aarde - water - lucht - vuur; vier natuurrijken: mineraal - plant - dier - mens; vier lichaamszappen in de mens: zwarte gal - slijm - bloed - gele gal; vier menselijke temperamenten: melancholicus - flegmaticus - sanguineus - cholericus.

Een uiterst interessant verrijnsel deze vierheid in de natuur! Op het eerste gezicht lijkt het alsof deze verschillende hoedanigheden niets met elkaar te maken hebben. Toch hadden de Oude Grieken wel degelijk voorstellingen over de samenhangen hierin en deze voorstellingen zijn ook in het antroposofische vierledige mensbeeld terug te vinden. Het behoofd een boeiende, kleurrijke lezing te worden waarin weer iets waargemaakt wordt van datgene wat antroposofie wil: het bewust-wor-

Verkiezingen 1984 kandidaatstelling

Met het vaststellen van de kiezersregister is de eerste fase in de verkiezingsprocedure verstreken.

Thans staat de **kandidaatstelling** voor de deur. Deze vindt plaats op 16, 17 en 18 april 1984.

Op deze dagen kunnen kandidaatstellingsformulieren worden ingeleverd bij de stembureaus.

Bij het invullen van de kandidatenlijst is het volgende van belang:

- de kandidatenlijst moet, ongeacht het aantal kandidaten, worden ondertekend door vijf kiezers (voor uitzondering zie artikel 30 van het kiesreglement);
 - indien de kandidatenlijst meer dan één naam bevat, dan worden de namen van de kandidaten op de lijst geplaatst in de volgorde, waarin de ondertekenaars aan hen de voorkeur geven;
 - de naam van eenzelfde kandidaat mag niet voorkomen op meer dan één kandidatenlijst;
 - een kiezer mag niet meer dan één kandidatenlijst ondertekenen;
 - een kandidatenlijst mag niet worden ondertekend door daarop voorkomende kandidaten;
 - een kandidaat dient te behoren tot de kieseenheid waarvoor de kandidatenlijst is ingeleverd;
 - een kandidatenlijst mag slechts worden ondertekend door kiezers, die behoren tot dezelfde kieseenheid als de kandidaten;
 - bij de kandidatenlijst moet worden overleg een schriftelijke verklaring van iedere daarop voorkomende kandidaat afzonderlijk, dat hij/zij bewilligt in de kandidaatstelling op die lijst;
 - de kandidatenlijst dient persoonlijk door een kiezer te worden ingeleverd en wel op 16, 17 en 18 april 1984, van 9.00 tot 12.00 uur en van 13.30 tot 17.00 uur.
- Plaats: kamer 324, zolder hoofdgebouw RL.

Kandidatenlijsten en bewilligingsverklaringen zijn verkrijgbaar bij het secretariaat van de stembureaus (tst. 310).

Wilt u nadere informatie over e.e.a. neemt u dan contact op met G. Hensen, secretaris stembureaus, kamer 324, zolder hoofdgebouw RL.

den van samenhangen tussen mens en wereld, die vaak instinctief wel aanvoeld worden, maar die door een te abstracte, dodende wijze van denken weggerationaliseerd worden. In de workshop o.l.v. Jaap van der Wal zal dit thema nog eens in een kleinere groep verder uitgewerkt kunnen worden. Tot ziens bij de lezing en de workshop.

Vrijdag 11 mei 9.30-11.30, colloquiumzaal Randwyck: workshop „de viergeleding van de mens“ o.l.v. Jaap van der Wal.

Maandag 16 april, 13.00-15.00 uur, auditorium: Workshop: driegeleding van de mens, o.l.v. Jaap v.d. Wal in het kader van het blok Antroposofie. Entree f 5,-.

Woensdag 2 mei, 19.30 uur, aula hoofdgebouw: Lezing: viergeleding van de mens in relatie tot de natuurrijken, door Aart v.d. Stel (antroposofisch arts te Rotterdam).

Maandag 14 mei, 19.30 uur, aula hoofdgebouw: Lezing: antroposofische geneeskunde en therapie, door Gerard Rotteveel (antr. arts te Arnhem).

Maandag 11 mei, 9.30-11.30 uur, Randwyck k. 126: Workshop viergeleding, door Jaap v.d. Wal, f 5,-.

24 mei, 19.30 uur Therapeuticum, Oeverwal 2: Fysische therapie en ritmische massage, door Henk en Tiny Reinink en Ineke v. Eyck. Prijs: f 7.50.

30 mei: Rondleiding op het Therapeuticum, 9.30-11.00 uur, Oeverwal 2.

Voor de workshops en rondleiding kun je je inschrijven in kamer 126 Randwyck. Voor nadere inlichtingen is pieper 13 bereikbaar.

Sport

LUSS

Op 4 mei wordt het HALMEN-L.U.S.S.-trum-toernooi georganiseerd. Hieraan nemen de universiteiten Hasselt, Aken, Luik, Maastricht, Eindhoven en Nijmegen deel. De sporten zijn volleybal, voetbal, tafeltennis, basketbal en biljarten.

Kosten f 20,- (inclusief toegang Total-L.U.S.S. feest op donderdag 3 mei 1984). Inschrijvingen op diverse trainingen. Verdere inlichtingen bij het bureau L.V.&S.

Dit jaar bestaat de L.U.S.S. 5 jaar, één LUSS-TRUM dus. Het HALMEN-toernooi op 4 mei wordt daarom voorafgegaan door een feestelijk programma. Om 19.30 uur start er een „zeskamp“ (uiterlijk 19.15 uur aanwezig zijn) met aansluitend ± 21.30 uur een fakkelstafette (sportkleding meenemen).

Om 22.30 uur is er een TOTAL-L.U.S.S.-feest met een swingende band! Alles vindt plaats in en om het clubgebouw van de Maastrichtse Hockey Club (bij de Geusselt).

Wil je meedoen?

Stel een ploeg van 8 personen samen en meldt de namen van je ploeg op een briefje, bij het bureau L.V.&S. van de Rijksuniversiteit Limburg (Tongerseweg 53).

Kosten f 40,- per ploeg (inclusief toegang feest).

Uiterlijke inschrijfdatum: 1 mei 1984.

De doe maar watjes winnen waterfestijn van de Indoor sportweek 1984.

Bureau Lichamelijke Vorming en Sport organiseerde voor de 2e maal de Indoor sportweek. Deze vond plaats eind maart 1984.

De uitslagen waren:

Biljarten: 1e Leo Willems, AF, hoogste score 91 caramboles; 2e Frank Jilesen, MF, hoogste score 8 caramboles; 3e Geert Smith, AF, hoogste score 47 caramboles.

De biljarters hebben vanaf begin februari een competitie gespeeld, o.l.v. Leo Willems.

Bridge: 1e Eduard Steur-Pieter v. Eck; 2e Paul Knipschild-Rickie de Vet; 3e Tineke Visser-Annie v.d. Linde.

Er werd voornamelijk gespeeld door leden van „de laatste slag“.

Schaken: 1e Gert Jonkheer MF; 2e Hein Hoekstra AF.

Met assistentie van het Verenigd Schaakgenootschap Maastricht werd een snelschaaktoernooi gespeeld (8 deelnemers).

Zwientenkamp: 1e De doe maar watjes o.l.v. Frans van Geel; 2e Circumflex; 3e Prometheus; voorlaatste: Sparteleire (Vanderboorn FZ!).

Totaal ± 70 deelnemers genoten van een ludiek waterspektakel, dat zeker voor herhaling in aanmerking komt.

Van je lening wil je niet wakker liggen

Geld lenen doe je alleen als het echt nodig is. Voor onverwachte uitgaven heb je gespaard. Heb je eigen reserves gekweekt.

Maar soms blijken die niet toereikend. In zo'n geval is een aanvullende krediet-mogelijkheid erg belangrijk. Maar dan in de vorm van een beheerst krediet. Dat wil zeggen op een zodanige manier, dat u geen kans loopt op geldzorgen die u uit de slaap houden. Dat kan alleen als u verplichtingen op u hebt genomen, die u goed áán kunt.

Doorlopend Krediet

Bij een Doorlopend Krediet van Spaarbank Limburg wordt – afhankelijk van uw inkomen – in overleg met u een maximaal kredietbedrag vastgesteld. Tot dit plafond kunt u voortdurend geld bij de bank opnemen.

Hebt u geld opgenomen dan wordt maandelijks een vast bedrag afgelost. Een indruk hoeveel dat kan zijn, krijgt u aan de hand van de tabel.

Voorbeelden van het Doorlopend Krediet

Kredietlimiet max. f 30.000	Rente % per mnd.	Jaar- ¹⁾ rente %	Maandelijks aflossing	Theoretische looptijd ²⁾
3.000	0,97	12,28	f 84,00	45 mndn
5.000	0,97	12,28	f 139,00	45 mndn
10.000	0,97	12,28	f 278,00	45 mndn
20.000	0,97	12,28	f 556,00	45 mndn
30.000	0,97	12,28	f 834,00	45 mndn

- 1) De rente per jaar op basis van samengestelde interest m.i.v. 01.09.1983.
2) De theoretische looptijd geeft het aantal maanden aan dat u aflost als u het gehele bedrag opneemt, bij de huidige tarieven. zonder extra aflossingen en opnamen.

Alleen over het opgenomen krediet betaalt u rente. Extra aflossen (dus meer dan het termijnbedrag) kan altijd. Het levert u een direkte rentebesparing op.

Persoonlijke Lening

Bij een Persoonlijke Lening van Spaarbank Limburg wordt – afhankelijk van uw inkomen – in overleg met u het bedrag dat u wilt en kunt lenen vastgesteld.

Dit bedrag lost u in vaste maandelijks termijnen af. Een indruk hoeveel dat kan zijn, krijgt u aan de hand van de tabel.

Voorbeelden van een Persoonlijke Lening

U leent	Jaar- [*] rente %	12 mnd.	24 mnd.	36 mnd.	48 mnd.	60 mnd.	72 mnd.
f 3.000	15,2	f 270	f 145	f 103	f 83	f 71	f 63
f 6.000	14,2	f 537	f 287	f 204	f 163	f 138	f 122
f 8.000	13,2	f 713	f 379	f 268	f 213	f 180	f 159
f 10.000	12,7	f 889	f 471	f 333	f 264	f 223	f 196
f 18.000	11,4	f 1.590	f 838	f 588	f 464	f 390	f 342

* De rente per jaar op basis van samengestelde interest.

Maximum krediet is f 30.000, —. Tussenvallende bedragen zijn natuurlijk ook mogelijk.

Zowel het Doorlopend Krediet als de Persoonlijke Lening kennen geen afsluitkosten. Een overlijdensrisico is bij het tarief inbegrepen.

Mocht u meer willen weten, bel dan op naar of loop even binnen bij een van de kantoren van Spaarbank Limburg.

spaarbank limburg

Hoofdkantoor: Markt 17-18, Maastricht. Tel. 043-84 12 22
Distriktkantoor: Prinsenhofstraat 3, Venlo. Tel. 077-1 15 55
Bijkantoren: Maastricht (18), Amby, Beek, Berg en Terblijt, Blerick (3), Borgharen, Bunde, Cadier en Keer, Eijsden, Gronsveld, Heer (3), Meerssen, Roermond, Sittard (3), Tegelen, Vaals, Valkenburg, Velden, Venlo (3), Venray.

Lenen kan noodzakelijk en bovendien verantwoord zijn

Groot diafragma in Kunstcentrum

De komende weken is in het Maastrichtse Kunstcentrum een zeer bijzondere internationale fototentoonstelling te zien. Het is de eerste maal in de korte geschiedenis van dit centrum, dat de organisatie het belang van de fotografie binnen de beeldende kunst uitvoerig wil onderstrepen en hiervoor tijd en ruimte beschikbaar stelt. De coördinator Nino Niën wil desgevraagd de keuze toelichten: „Met deze expositie willen wij de diverse facetten van de fotografie belichten. Het Kunstcentrum is natuurlijk, wat ruimte betreft, uitermate geschikt. Sowieso ben ik van mening dat in een dergelijk centrum alles mogelijk moet zijn. Voor mijn part laten wij de volgende keer balletdansers optreden. Om de programmering te verbreden staat nu deze tentoonstelling gepland. Er zijn niet alleen foto's te bekijken, maar ook aanverwante zaken zoals; installaties, collages, copy-art en polaroids. Zeer zeker komt ook de traditionele esthetische fotografie aanbod, zowel studiofoto's als architectuurfoto's om maar iets te noemen. De kwaliteit van het gebodene is erg hoog. Enkele namen zijn bijvoorbeeld: Paul de Nooijer, Ger van Dijk, Tahiri, Raoul Maroquin, Ros Summers en Frans Welers. Tweede Paasdag, 23 april, zal de expositie geopend worden met een performance uitgevoerd door Frans van Lent en Peter Bogers. Wat deze performance in moet houden is nog een verrassing, maar het zal beslist met fotografie te maken hebben. Op de eerste dag zijn er ook drie verschillende audiovisuele producties te zien: een van mij, getiteld: „Around the world in seven minutes”, een reïmpressie, van Guill Banser „Eeuwig Zand” en Herman Wijler vertoont de serie „Industrial Abstractions”. Daarnaast is er een continuprojectie van Zjuul Devens. Wij verwachten veel belangstelling, niet alleen vanuit Limburg, maar ook buiten de provincie- en landsgrenzen bestaat veel interesse. Niet minder dan 31 fotografen zijn uitgenodigd. Van de meeste exposities blijft achteraf weinig over,

niets concreets, daarom hebben wij gekozen voor het uitbrengen van een catalogus. De drukkosten worden door de kunstenaars zelf betaald. De oplage is 300 exemplaren, naast de begeleidende tekst zijn er 65 foto's in te vinden, de verkoopprijs komt rond de 20 gulden te liggen.

„Van de 31 exposanten zijn er ongeveer 10 afkomstig uit Limburg. De andere fotografen komen uit de rest van het land en uit het buitenland, onder meer uit Italië, Duitsland, Amerika, Engeland, Israël, Japan en Columbia. Een echte internationale aangelegenheid dus. Het ligt aan de afspraken die wij met de exposanten kunnen maken, maar als het een beetje meezit dan hopen wij een groot gedeelte van deze tentoonstelling ook op andere plaatsen te kunnen zien.

Paul Pinxten

Guill. Banser: zonder titel

Django Edwards voor de grote oversteek

De voorlopig laatste show van de Amerikaanse clown Django Edwards die in Europa te zien is, draagt de titel „I Laugh You!”. Edwards is namelijk van plan terug te keren naar zijn geboorteland, in de hoop Amerika te veroveren. Hij heeft zijn sporen in Europa tot dusver ruimschoots achter gelaten. In een groot aantal Europese landen is hij inmiddels een gevierde en veelgevraagde komediant. Het zal hem makkelijker vallen Amerika aan zijn voeten te krijgen, dan pakweg Toon Hermans of Herman van Veen. Niet alleen heeft hij het voordeel de Amerikaanse nationaliteit te bezitten en de taal in al zijn nuances perfect te beheersen, maar zijn soort humor is niet in een bepaald kader te vangen en is beslist van internationale allure. Django boeit zijn toeschouwers met zijn bizarre en daardoor soms verwarrende woordenstroom, ondersteund door goed getimed pantomimespel en professioneel uitgevoerde eigentijdse muziek. In de jaren zestig kwam hij naar

Amsterdam waar hij de „Friends Roadshow” opzette. Het jaarlijkse „Festival of Fools” dat nog steeds een creatieve bijenkorf is met een magische aantrekkingskracht op

Generaal Edwards inspecteert op 23 april in Maastricht de troepen.

tal van kleine theatergroepen, clowns en musici, is ook aan zijn brein ontsproten.

Zijn nieuwste show kreeg zeer lovende kritieken in Duitsland. Na de oosterburen kunnen nu de Nederlanders genieten van „I Laugh You!”. In deze productie bestudeert hij het menselijk ras vanaf de schepping tot de zelfvernietiging door bommen. Op onnavolgbare wijze karikaturiseert hij zijn medemens. Nieuw in deze show is het gebruik van een projectiescherm op het podium, hierop zijn beelden te zien die de bühnehandelingen benadrukken.

Nog net voordat de Amerikanen Django Edwards inpalmen, is „I Laugh You!” de allerlaatste kans voor het Limbursche publiek om hem live aan het werk te zien. Op maandag 23 april is de „kleinzoon” van Groucho Marx in de Maastrichtse Stadsschouwburg. Come and get it!

Paul Pinxten

„EXTÉRIEUR, NUIT”: ONMOGELIJKE LIEFDE IN NACHTELIJK PARIJS

In 1980 ontving de Franse regisseur Jacques Bral in Cannes een prijs voor zijn film „Extérieur, nuit”. De Franse en internationale filmkritiek noemde Bral de Franse Martin Scorsese („Taxi Driver”) en zijn stijl werd vergeleken met die van Maurice Pialat („Loulou”). Alhoewel Bral al drie speelfilms had gemaakt, die geen van alle bekendheid kregen, ziet „Extérieur, nuit” eruit als een debuut. Dit komt vooral omdat Bral werkte met zeer eenvoudige middelen: de film werd opgenomen met een 16-mm camera en later „opgeblazen” tot het gewone bioscoopformaat. Verder spelen er slechts drie acteurs in de film. Jacques Bral heeft een eigen produktiemaatschappij, die „Les Films Noirs” heet. Het is dan ook geen toe-

val dat in „Extérieur, nuit” slechts één film bij daglicht is gefilmd. De titel verwijst naar alle andere scènes, die vooral buiten werden opgenomen.

De inhoud van het verhaal is vrij eenvoudig. Léo is een dertigjarige saxofonist, die aan het begin van de film breekt met zijn vriendin en zijn werk en intrekt bij zijn vriend Bony die hij ontmoette tijdens de meidagen van 1968. Bony is een romanschrijver die echter weinig tijd achter zijn typemachine doorbrengt en verder helemaal niets doet. Hij is de welbespraakte intellectueel die vol zelfspot en zelfbeklag zijn omgeving op een cynische manier becommentarieert en in zijn eigen improductiviteit gevangen zit. Ook Léo is niet in staat om iets zinvol aan zijn leven toe te voegen. Overdag slapen ze en vervelen ze zich en 's nachts gaan ze de straat op, de kroegen in waar ze ook alleen maar zich vervelende

mensen ontmoeten. De derde hoofdpersoon, Cora, rijdt 's nachts taxi in Parijs en heeft dezelfde levensstijl als Léo en Bony: ze leeft 's nachts, trekt zich weinig aan van mensen of gebeurtenissen enervaart alles emotioneel. Léo ontmoet Cora en zonder enige aanleiding vrijen ze op de achterbank van de taxi. Léo en Bony proberen Cora in te palmen; zij vertegenwoordigt alles wat zij zelf graag zouden willen doen. Ze heeft maling aan alles, heeft geen geld en kent geen regels of verplichtingen. Later in de film blijkt dat zij aan Léo en Bony een vals beeld voorspiegelt. Cora heeft wél een huis en de taxi is van een baas die haar uitscheidt als ze te weinig verdient.

Op het eind van de film gaat ze er vandoor met het geld van Bony. Jacques Bral beschrijft in „Extérieur, nuit” op een dramatische manier drie zeer verschillende karakters die een zelfde levensstijl hebben. De film is humoristisch door de ironische dialogen tussen Léo en Bony, terwijl het karakter van

Cora het beste tot uiting komt in haar agressie en brutaliteit. Zij is het a-morele meisje dat haar leven leidt zoals het gaat en ooit wel eens de wijde wereld zal intrekken. Als Léo aan Cora zijn liefde verklaart, gooit ze hem woedend de taxi uit. Daarvoor heeft hij haar beschreven hoe hun toekomst als paar eruit zou kunnen zien; een in haar ogen afschuwelijk vooruitzicht van sleur en gewenning.

In zijn film laat Bral niet een onmogelijke liefde zien, maar dé onmogelijke liefde voor eens en voor altijd. Hij doet dit op een manier die niet de platgetreden paden bewandelt. De manier van leven van de drie hoofdpersonen is levensrecht gefilmd tegen een décor van de 's nachts lege straten van Parijs, het slechte weer en de vaak donkere omgeving. „Extérieur, nuit” duurt iets te lang, maar is geen moment vervelend.

Charles Wuts

Agenda

Stadsschouwburg

Maandag 23 april om 20.00 uur: „I Laugh You” door Django Edwards
Vrijdag 27 april om 20.00 uur: „Momentopnamen”, een blijspel met Simone Rooskens en Gerard Cox.
Zaterdag 28 april om 23.00 uur in het Theatercafé: Peer de Graaf, solotoneel (gratis).
Maandag 30 april om 20.00 uur: „Masker en mythen” door het Internationaal Folkloristisch Danstheater.
Donderdag 3 mei om 20.00 uur: „Anne Frank” met Jeroen Krabbé, Jip Wijngaarden e.a.
Zaterdag 5 mei om 23.00 uur in het Theatercafé: De salon voor Volksvlijt o.l.v. Willem de Ridder (gratis).
Dinsdag 8 mei om 20.00 uur: „Het verhaal dat niet verteld wordt” door Het Dansers Collectief.

Filmhuis Maastricht

Donderdag 19 tot en met woensdag 25 april om 20.00 uur: „Extérieur, nuit” van Jacques Bral.
 Donderdag 19 en vrijdag 20 april om 22.00 uur: „Het zaad van de mens” van Marco Ferreri.
Zaterdag 21 en zondag 22 april om 22.00 uur: „Those who died young”, „Doors Live”, documentaires.
Donderdag 26 tot en met maandag 30 april om 20.00 uur: „Erendira” van Ruy Guerra.
Donderdag 26 tot en met maandag 30 april om 22.00 uur: „Liquid Sky” van Slava Tsukerman.
Donderdag 3 tot en met woensdag 9 mei om 20.00 uur: „Nostalghia” van Tarkovsky. Ook van 3 tot en met 6 mei te zien om 22.00 uur.
Maandag 7 tot en met woensdag 9 mei om 22.00 uur: „Simple minded murder” van Alfredson.
Podium Posjet
Dinsdag 24 april om 20.15 uur: „The Last Wave”, een film van Peter Weir.
Donderdag 26 april om 20.15 uur: „Een glas water”, een theaterproductie van Theo Nijland en Fritz Kampinga.
Dinsdag 1 mei om 20.15 uur: „Liefde en Anarchie”, een film van Lina Wertmüller.
Donderdag 3 mei om 20.15 uur: The McCalmans, Schots folktrio.
Vrijdag 4 mei om 20.15 uur: „Mistero Buflo” een theaterproductie.
Dinsdag 8 mei om 20.15 uur: „Menuet”, een film van Lily Rademakers.

Studium Generale

Woensdag 25 april om 20.00 uur in de Aula RL: „Zerreisprobe” van Brus en „Verlegenes und Vergebliches” (undergroundfilms).

Bondefantenmuseum

„Maastricht in de jaren zestig”, een stadsportret. **Zondag 29 april** om 14.30 uur: Hans van den Waarsenburg (poëzie), Kees Simhoffer (poëzie), Rijstebrij (muziek) en „Jono”, installation no. 2.

Kunstcentrum, Bassin 21

31 x Fotografisch, een foto-expositie van 31 nationale en internationale fotografen (23 april tot en met 13 mei).

Galerie Wanda Reiff, Aalbeek/Nuth

Schilderijen van André Dieteren, beelden van Juul Sadée en Roel Teeuwen.

Diversen

Joe Jackson: Düsseldorf (D), Philipshalle, 30 april.
 Joe Cocker: Köln (D), Sporthalle, 25 april.
 Gianna Nannini: Essen (D), Grugahalle, 27 april. Status Quo: Essen (D), Grugahalle, 30 april.

AOHTEROM IS T KERMS

Ach! Is Dát Schrikken (AIDS)

Soms breekt bij ons spontaan de builenpest uit als wij bij het open slaan van het regionale sufferdje De Limburger vergast worden op een onwelriekende achterlijkheid die een Buiten-Mongoolse analfabete geitenhoeder niet zou misstaan. Vorige week woensdag was het weer zover; tot tweemaal toe werden we zelfs geslagen door de gesel der domheid. Eerst meldde onze Limburger in de rubriek Klatsch (quatsch!) dat de opening van Slik in de Ravelijn maar een bedroevende gebeurtenis was; een mening die kennelijk versterkt werd door het feit dat de reporter niet naar binnen kon vanwege de overvolle zaal. En vervolgens valt het oog op een berichtje dat De Limburger via persbureau Associated Press in de kolommen heeft opgenomen: de directeur van de GGD in Los Angeles (VS) heeft besloten om gelegenheden waar homoseksuelen bijeenkomen te controleren teneinde het vóórkomen van de – kennelijk angstwekkende ziekte AIDS (Acquired Immune Deficien-

cy Syndrome) in de hand te houden. Prima. De Limburger eindigt echter met de melding dat deze hoogstbesmettelijke ziekte voorkomt bij homoseksuele mannen. O grouwelijke kortzichtigheid! Zo'n mededelingetje zou toch wel eens in een verkeerd keelgat kunnen schieten, en homohaar en ongegronde angst voor AIDS in de hand kunnen werken.

AIDS (2)

Wat lezen wij nu in World Health, het magazine van de wereldgezondheidsorganisatie? In de afgelopen maanden heeft de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) een tweetal bijeenkomsten belegd over AIDS, een ziekte die voortkomt uit een afbraak van de laatste verdediging van de mens, het auto-immuunsysteem, met als gevolg een kwetsbaarheid voor allerlei infecties. De conclusies zijn voor de beangstigde leek misschien onthutsend: „AIDS vormt geen gevaar voor het grote publiek” en „tot nu toe zijn er geen gedocumenteerde gevallen bekend van AIDS onder gezondheidszorg- of labora-

toriumwerkers”. Het Europese hoofdkantoor van de WHO in Koppenhagen voegt daaraan nog toe dat „er geen risico bestaat om AIDS te krijgen door terloops of sociaal contact met AIDS-patiënten bijvoorbeeld in treinen, bussen, restaurants of thuis.”

Van de meer dan 3000 gerapporteerde gevallen in de hele wereld zijn er 2753 uit de Verenigde Staten, waarvan 45 procent uit New York, 10 procent uit San Fransico en 6 procent uit Los Angeles stamt. De mortaliteit – het sterftecijfer – ligt in de VS op 41%; dat is altijd nog een stuk minder dan de mortaliteit bij jonge kinderen in de derde wereld aan huis-tuin-en-keukenziekten als mazelen (de grootste killer in de wereld!).

AIDS (3)

Risicogroepen waren altijd al mannelijke homoseksuelen met uitzonderlijk veel verschillende seksuele contacten, druggebruiker die zich de drug per injectie toedienden, en Haïtianen. In dit beeld is volgens de WHO-publicatie Weekly Epidemiological record No. 48 verandering gekomen. Het vorenstaande

geldt waarschijnlijk alleen in geïndustrialiseerde landen; uit gevallen uit het Caraïbisch gebied en equatoriaal Afrika blijkt dat de verhouding mannen-vrouwen die AIDS krijgen anders ligt dan in West-Europa en de VS: meer vrouwen krijgen het. Kennelijk, aldus de WHO, is de wijze van overbrenging daar anders. Uiteindelijk blijkt er dus geen enkele reden te zijn voor wat voor angstreactie of hetze dan ook. Jammer hè...

Minachting

De vakpers sprak er schande van. Minachting van de hooggeprezen democratie was het, Limburgs chauvinisme! Wat was er gebeurd? Onze gouverneur Kremers had op een studiebijeenkomst op de Veluwe aan een aantal bestuurders verteld dat hij vond dat het Limburgse provinciaal bestuur, Gedeputeerde Staten, niet naar behoren functioneerde. Een zootje was het, vond Sjeng. En dat kwam allemaal omdat de gedeputeerden zo kort op hun zetels zaten. Discontinuïteit en zo. Het wachten is nu op een CvB-lid dat aan de vooravond van de verkiezingen zoiets over de Universiteitsraad beweert. Of is dat ooit al eens gebeurd...?

MA LAISE

Tweepersoons

„Hallo mama, met Bertram!”

„Nee, we hebben tegenwoordig een verlengsnoer voor de telefoon. Ik zit nu dus in de meterkast te telefoneren, mevrouw Laise kan me niet horen.”

„NEEEE! O nee, ik heb niets te verbergen hoor, nee, helemaal niet, vind 't alleen niet zo leuk als ze mijn privégesprekken hoort.”

„Nee, nou ja, wel goed hoor. Maar waar ik dus eigenlijk even voorbel... uhm... mam, hebben jullie niet nog op zolder een... uhm... hoe zal ik het zeggen, een eh... wat breder matras liggen, wat breder dus dan ik nu heb, en zonder een kuil, maar vooral breder...?”

„Waarom? Nou gewoon, die matras die ik nou heb is te smal; ik rol er steeds.. ik bedoel, ik word er steeds uitge... kortom: ik val d'r uit! En daar helpt natuurlijk maar één ding tegen hè, da's een bredere matras natuurlijk, iets breder maar, zodat je er met z'n... eh, zodat ik er met m'n benen inkan, tja...”

„Hoe het komt dat ik er steeds uit rol? Nou mams, dat is dus een lang en ingewikkeld verhaal. Weet je nog van vorig jaar, toen hier die aardbeving van vijf op de schaal van Richter was? Tóen is het dus voor het eerst gebeurd! Ik rolde zomaar, pardoes uit bed. Spontaan! En sindsdien is het steeds vaker voorgekomen dus, het neemt bijna epidemische vormen aan in mijn omgeving. Hele volksstammen donderen uit bed...”

„Paarsgewijs? Hoe bedoel je paarsgewijs? Waarom dat? Dat gaat toch helemaal niet! Je weet best dat mijn matras veel te smal is om er met z'n tweeën in te liggen, één van de twee kukelt er onherroepelijk uit, nee, paarsgewijs, dat komt hier niet, I repeat (please check, recheck, confirm and reconfirm), dat komt hier NIET voor...”

„Smerige dingen? Wát zeg je me nu? Gesmek, gesteun, opgewonden kreetjes, ritmische deinende bewegingen, kortom: SEX? NOOIT, mama NOOIT! Nou ja, onder voorbehoud natuurlijk, maar toch: je weet dat mijn matras daar te smal voor is en een te diepe kuil ter hoogte van de bilpartij heeft?”

„Juist ja, en nu dacht ik dus zó: jullie hebben op zolder nog een tweepersoons matras liggen, en dat heet het euvel van die pijnlijke, kromgetrokken rug – door die kuil ja! – omdat je ook dwars kunt liggen.”

„Nou ja, zo'n twijfelbaar, zo'n anderhalfpersoonsbed is ook goed. Kom maar brengen.”

Nevada, here I come

Toen Lord Bird nog een Lordje was leerde hij vleugelwoorden en fladderen. Plotseling kreeg hij een snavelbreuk en veren Tijd om te vernestelen.

Tien jaar later vloog hij als wereldberoemde Oiseau de aarde af en aan. Duizeligheid maakte zich van hem meester en slaaf. Tijd om te verdwazen.

Hij werd eend in mensevacht en verdween in een warme buik bij het kerstdiner. Voelde zich herboren als beeldbuisbaby, gooide zich op de computer en werd steward op een ruimteschip. Kaapte dat, maar liep op de klippen van Houston.

Waren onze doden astronauten? Is er leven na de brouwerij? Nu is Lord Bird verzand in de Nevadawoestijn. Hij kust gevallen sterren en applaudiseert voor de ruimte.

Raph & Secret Space

